

MENDELOVA UNIVERZITA V BRNĚ

Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií

PRV na území kraje Vysočina: podpora venkovského turismu

Bakalářská práce

Vedoucí bakalářské práce:
Mgr. Ondřej Konečný

Vypracovala:
Zuzana Vondrová

Brno, 2015

Prohlašuji, že jsem *práci PRV na území kraje Vysočina: podpora venkovského turismu* vypracovala samostatně a veškeré použité prameny a informace uvádím v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a v souladu s platnou Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací.

Jsem si vědoma, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne 22.5.2015

.....
podpis autorky práce

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala Mgr. Ondřeji Konečnému za odborné rady a cenné připomínky, které mi pomohly k vypracování této bakalářské práce.

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá analýzou podpory venkovského cestovního ruchu prostřednictvím Programu rozvoje venkova v období 2007 – 2013 v kraji Vysočina, osy III. 1.3 Podpory cestovního ruchu. Práce zahrnuje teoretické ukotvení pojmů potřebné pro analýzy, jako například vytyčení si pojmu venkovský cestovní ruch, jeho potenciálu a také přehled finanční podpory, kterou je možné získat díky Evropským fondům. Další část bakalářské práce vymezuje venkovský prostor a potenciál pro rozvoj venkovského turismu na území kraje Vysočina. Hlavní částí je pak analýza projektů podpořených v rámci Programu rozvoje venkova 2007 – 2013 a následné srovnání výstupů v kontextu změn v novém programovém období 2014 – 2020.

Klíčová slova

Cestovní ruch, venkovský cestovní ruch, venkov, Program rozvoje venkova, kraj Vysočina

The bachelor thesis deals with analysis of the support of rural tourism through the Rural Development Programme in 2007 – 2013 in the Vysocina region, axis III. 1.3 Encouragement of tourism activities. The thesis includes theoretical background needed for a purpose of analysis such as definition of the rural tourism, its potential and also an overview of the financial support that is possible thanks to European funds. Another part of the bachelor thesis defines rural area and potential for the tourism of the Vysocina region. The main part of the whole thesis is the analysis of the projects supported from the Rural Development Programme 2007 – 2013 and then comparison of the results to new programmes 2014 – 2020.

Key words

Tourism, rural tourism, rural area, Rural Development Programme, Vysocina region

OBSAH

ÚVOD.....	8
CÍL A METODIKA PRÁCE	9
1. CESTOVNÍ RUCH (TURISMUS)	10
2. VENKOVSKÝ TURISMUS.....	13
2.1 DEFINICE A UKOTVENÍ POJMU.....	13
2.2 FORMY VENKOVSKÉHO TURISMU.....	14
2.2.1 AGROTURISTIKA (agroturismus)	14
2.2.2 EKOAGROTURISTIKA (ekoagroturismus).....	15
2.2.3 EKOTURISTIKA	15
2.2.4 CYKLOTURISTIKA	15
2.3 VENKOVSKÝ TURISMUS V ČR	15
2.4 VÝZNAM VENKOVSKÉHO CESTOVNÍHO RUCHU PRO ROZVOJ VENKOVA.....	17
2.5 VENKOVSKÝ PROSTOR A JEHO VYMEZENÍ	18
3. FINANČNÍ PODPORA VENKOVSKÉHO CESTOVNÍHO RUCHU Z FONDŮ EU.....	21
3.1 STRUKTURÁLNÍ FONDY EU	21
3.1.1 REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM (ROP)	22
3.1.2 INTEGROVANÝ OPERAČNÍ PROGRAM.....	23
3.1.3 EVROPSKÝ ZEMĚDĚLSKÝ FOND PRO ROZVOJ VENKOVA (EAFRD).....	24
4. PROGRAM ROZVOJE VENKOVA (PRV).....	25
4.1 PROGRAM ROZVOJE VENKOVA 2007 - 2013.....	25
4.2 POPIS OPATŘENÍ 1.3 PODPORA CESTOVNÍHO RUCHU	27
4.3 PROGRAM ROZVOJE VENKOVA 2014 – 2020.....	30
5. CHARAKTERISTIKA KRAJE VYSOČINA.....	32
5.1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA.....	32
5.1.1 Geografické vymezení	32
5.1.2 Administrativní členění a obyvatelstvo	32
5.1.3 Ekonomické ukazatele.....	33
5.1.4 Dopravní dostupnost.....	33

5.2 CESTOVNÍ RUCH V KRAJI VYSOČINA.....	34
5.2.1 Hromadná ubytovací zařízení.....	35
5.3 VYMEZENÍ VENKOVA V KRAJI VYSOČINA	38
5.4 POTENCIÁL KRAJE VYSOČINA PRO ROZVOJ VENKOVSKÉ TURISTIKY.....	40
5.4.1 Přírodní předpoklady	41
5.4.2 Kulturně-historické předpoklady	41
5.4.3 Sporty a rekreace	42
6. ANALÝZA PROJEKTŮ PODPOŘENÝCH V RÁMCI OSY III. OPATŘENÍ 1.3 PODPORA CESTOVNÍHO RUCHU V KRAJI VYSOČINA	43
6.1 PROJEKTY PODPOŘENÉ Z OPATŘENÍ 1.3 PODPORA CESTOVNÍHO RUCHU V KRAJI VYSOČINA.....	43
6.2 HODNOCENÍ A ANALÝZA PROJEKTŮ.....	44
6.2.2 Financování dle okresu.....	45
6.2.3 Příjemce dotace	46
6.2.4 Předmět projektu	47
6.3 PROJEKTY ROZVÍJEJÍCÍ VENKOVSKÝ CESTOVNÍ RUCH	48
6.3.1 Výše dotací pro projekty rozvíjející VCR.....	51
6.3.2 Projekty rozvíjející VCR podle okresu.....	52
6.4 PŘÍKLADY PROJEKTŮ PODPORUJÍCÍ VENKOVSKÝ CESTOVNÍ RUCH.....	55
6.4.1 Mlýn Třeštice.....	55
6.4.2 Vařejkův dvůr	56
7. SHRNUÍ VÝSLEDKŮ A ZÁVĚR.....	57
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	61
SEZNAM OBRÁZKŮ	67
SEZNAM TABULEK	68
SEZNAM PŘÍLOH.....	69
SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	72

ÚVOD

Cestovní ruch jako takový je významnou částí příjmů v ekonomikách vyspělých států, mezi které řadíme i Českou republiku, tato bakalářská práce se však zabývá především venkovským cestovním ruchem, tedy jednou z forem cestovního ruchu, který je v posledních letech na vzestupu a jeho obliba stále více stoupá. Příčinou vzrůstající obliby je bezesporu klid a pohoda, kterou venkov nabízí, možnost výletů do přírody a aktivní odpočinek, jedná se o protipól ke stresujícímu městskému životu a alespoň chvilkový odklon od stereotypu. Pro obce samotné je pak více než zřejmý přínos ekonomický - vyšší počet pracovních míst a zlepšení životní úrovně obyvatelstva.

V této práci je definován cestovní ruch a především potenciál pro rozvoj venkovského cestovního ruchu na území kraje Vysočina, součástí je zhodnocení přírodního i kulturního potenciálu, infrastruktury, možného sportovního využití a ubytovacích možností v jednotlivých okresech kraje na základě statistik hromadných ubytovacích zařízení.

Zjištění míry využití potenciálu pro rozvoj venkova na území kraje Vysočina z Programu rozvoje venkova v období 2007 – 2013 z osy III. opatření 1.3 Podpora cestovního ruchu je provedeno za pomoci analýzy schválených projektů v příslušném období, uvedeny jsou i příklady nejvíce splňující ideu venkovského turismu na základě hodnotících kritérií. Výstup této analýzy je pak diskutován v souvislosti s nadcházejícím programovým obdobím PRV 2014 – 2020.

CÍL A METODIKA PRÁCE

Cílem bakalářské práce je analýza a zhodnocení finanční podpory venkovského cestovního ruchu pro kraj Vysočina za pomoci dotací z Programu rozvoje venkova v období 2007 – 2013 a posouzení zjištěných výstupů s následujícím programovým obdobím 2014 – 2020. Pro potřeby této analýzy bylo třeba vysvětlit pojmy týkající se venkovského cestovního ruchu (venkovská turistika, venkovský turismus), ujasnit si jeho přínosy, formy, situaci v České republice a také vymezit venkovský prostor, v kterém je realizován.

Další částí práce je definování zkoumaného území, na které se vztahovala finanční podpora, v tomto případě se jedná o kraj Vysočina. Data byla přebírána převážně z dokumentů jako Profil kraje Vysočina 2013 a 2014 (meziroční srovnání) nebo ze Statistické ročenky kraje Vysočina z roku 2014, mezi další důležité údaje patří informace o hromadných ubytovacích zařízeních přebírané z databáze z Českého statistického úřadu.

Stěžejní částí je analýza schválených projektů v PRV 2007 – 2013 v kraji Vysočina a následně analýza jen takových projektů, které rozvíjí venkovský cestovní ruch. Hodnocení probíhalo ve třech etapách (vymezeních), z důvodu nedohledatelnosti údajů bylo nutné v každé etapě (vyjma první) zmenšit soubor, čímž byla výsledně zajištěna schopnost lepší komparace projektů. Z původních 76 bylo pro následné hodnocení vyřazeno 11 projektů (nedohledatelnost dat, nerealizace ve venkovském prostoru), v případě druhého vymezení se pak 65 projektů redukovalo na 38 (nedohledatelnost bližších informací k projektu), což odpovídá polovině původního souboru.

Vymezení projektů rozvíjející venkovský cestovní ruch probíhalo na základě 5 kritérií (realizace ve venkovské oblasti, rozvíjení infrastruktury venkovské turistiky, rozšiřování doprovodných služeb venkovské turistiky, souvislost s historií nebo tradicemi dané oblasti, význam projektu nebo souvislost s ekologií) přičemž pro zařazení mezi tyto projekty bylo nutné splnit alespoň 3 z 6 podmínek. Projekty byly dále podrobeny analýze na základě relevantních kritérií. V práci jsou také využívány vlastní tabelární a grafické výstupy.

1. CESTOVNÍ RUCH (TURISMUS)

Švýcarští vědci Hunziker a Krapf (1942) definovali cestovní ruch jako soubor vztahů a jevů, které vyplývají z pobytu na cizím místě, přičemž cílem pobytu není trvalé usídlení nebo výkon výdělečné činnosti. Tato definice je považována za jednu z prvních a byla východiskem pro definici z roku 1971 přijatou na konferenci v St. Gallen (odtud pak St. Gallenská definice cestovního ruchu) ve znění: „Cestovní ruch je souborem vztahů a jevů, které vyplývají z cestování a pobytu osob, pro které místo pobytu není ani hlavním místem bydliště ani místem výdělečné činnosti“ (Kotíková, 2013).

Pásková (2014) definuje cestovní ruch jako cestování za účelem aktivního i pasivního odpočinku, poznávání přírody a kultury navštívených destinací a kontaktování se s dalšími lidmi. Aktivity zahrnují jak cestování ve volném čase, tak i cestování z profesních důvodů, ovšem vyjma těch, co jsou hrazeny navštívenou destinací, navíc se jedná o časově omezenou aktivitu. Mluvíme-li o domácím cestovním ruchu, je tato aktivita omezena na půl roku, u zahraničního cestovního ruchu jeden rok.

Kotíková (2013), která cestování specifikuje jako cesty spojené s přechodným pobytem na jiném místě, mluví o cestovním ruchu tehdy, když se cestování stává jevem masovým a spojuje se s poskytováním specifických služeb, jako např. ubytování, stravování, doprava atp., které zabezpečují specializované organizace. Dále také zmiňuje nové trendy v nabídce cestovního ruchu, z hlediska motivace účastníků se jedná o

- Gastronomický (kulinářský) cestovní ruch
- Zdravotní (léčebný) cestovní ruch
- Dobrodružný cestovní ruch
- Temný cestovní ruch (místa a atraktivity spojené se smrtí, utrpením, neštěstím, strachem, smutkem)
- Event turism (cestování za událostmi)
- Dobrovolnický cestovní ruch (dobrovolná pomoc, obnova prostředí)
- Svatební cestovní ruch (svatební obřady, zasnoubení, výroční svatby, loučení se svobodou)

- Filmový turismus
- Vesmírný cestovní ruch (organizované cestování do vesmíru)

Z hlediska potřeb cílových skupin:

- Cestovní ruch seniorů a osob se zdravotním postižením
- Cestovní ruch zaměřený na segment LOHAS (Lifestyle of health and sustainability)
- Cestovní ruch sexuálních menšin
- Cestovní ruch „košer“ a „halal“

K definování cestovního ruchu jako činnosti lidí, spočívající v cestování a pobytu mimo místo jejich obvyklého pobytu po dobu kratší jednoho roku za účelem využití volného času, obchodu a jinými účely (Malá encyklopedie cestovního ruchu, 1998) došlo na konferenci WTO v Ottawě r. 1991, definice byla přijata za oficiální definici cestovního ruchu roku 1993.

Důležitým tématem současnosti je koncept trvalé udržitelnosti rozvoje (TUR), tento postoj k chápání následku našich činů a snaze o zachování naší planety se nevyhýbá ani cestovnímu ruchu.

Dle definice z roku 1987 přijaté Komisí OSN pro životní prostředí a rozvoj je rozvoj udržitelný tehdy, jsou-li naplněny potřeby současné generace, aniž by ohrozily možnost naplnit potřeby generací příštích. Na posledním Světovém summitu o udržitelném rozvoji bylo oproti zdůrazněno, že cílem je takový rozvoj, kdy je zajištěna rovnováha mezi sociálním, ekonomickým a environmentálním pilířem, vyjádřeno symbolicky heslem: „lidé, planeta, prosperita“. Podstatou udržitelnosti je pak naplnění tří základních cílů (MMR ČR, 2007):

- Sociální rozvoj, který respektuje potřeby všech
- Účinná ochrana životního prostředí a šetrné využívání přírodních zdrojů
- Udržení vysoké a stabilní úrovně ekonomického růstu a zaměstnanosti

Cestovní ruch (CR) dělíme na druhy a formy, druhy CR rozdělujeme dle (old.czechtourism.cz):

- Místa realizace (domácí/zahraniční/vnitrostátní/národní/světový CR)
- Vztahu k platební bilanci (aktivní/pasivní CR)
- Délky pobytu (krátkodobý – do 3 dnů/dlouhodobý – méně jak 12/6 měsíců CR)
- Způsobu zabezpečení (organizovaný/neorganizovaný CR)
- Způsobu účasti a formy úhrady nákladů na účast (volný/vázaný CR)

Mezi formy CR pak řadíme např. rekreační CR, kulturně – poznávací CR, lázeňsko – léčebný CR, sportovně-rekreační CR, kongresová a incentivní turistika, seniorský CR, mládežnický CR, CR mimo veřejné formy (chataři, chalupáři), ostatní formy CR a venkovskou turistiku, agroturistiku a ekoturistiku, kterými se tato bakalářská práce dále zabývá.

2. VENKOVSKÝ TURISMUS

2.1 DEFINICE A UKOTVENÍ POJMU

Venkovský turismus, též venkovský cestovní ruch, se řadí mezi tzv. šetrné formy cestovního ruchu, což Kolektiv autorů VŠE (2007) definuje jako takový rozvoj cestovního ruchu, jež nenarušuje životní prostředí a zároveň přispívá k trvale udržitelnému rozvoji územních celků.

Fleischer a Tchetchik (2005) tvrdí, že je jasné založení venkovské turistiky na venkovském prostředí, ale že není tak docela jasný její vztah k zemědělství. Stejně tak i Sharpley (1997) definuje venkovskou turistiku jako formu ekonomické aktivity, která je závislá na venkově, ovšem pojem venkov chápe dvojitým způsobem, a to jako:

- Určitý typ lokality svázaný s určitým typem aktivit
- Nehmotná koncepce, stav mysli nebo spíš mentální model

Moravec (2007) vymezuje venkovský turismus jako cestovní ruch, který se odehrává na venkově. K bližší specifikaci udává, že venkovská turistika je:

- umístěna do venkovských oblastí
- postavena na zvláštních rysech venkovského prostoru (malovýroba, otevřený prostor a kontakt s přírodou, historické a kulturní dědictví, tradiční zvyky a způsoby života)
- venkovská ve svém měřítku (vázána na malé budovy a malá sídla)
- tradiční ve svém charakteru (roste pomalu a organicky se svými rodinami)
- řízena na místní úrovni a rozvíjena s cílem zajistit dlouhodobý rozvoj dané oblasti
- udržitelná, napomáhá udržovat zvláštní venkovský charakter oblasti a nelikviduje místní zdroje
- má mnoho podob, které umožňují komplexní obraz venkovského prostředí, ekonomiky a historie

Pásková a Zelenka (2002) venkovský cestovní ruch spojují s vícedenním pobytem a s rekreačními aktivitami, což představuje například péče o zvířata na farmě, konzumace místních potravin nebo běžná pěší turistika. Venkovský cestovní ruch můžeme dle Kolektivu autorů VŠE (2007) dělit na agroturistiku, ekoagroturistiku a ekoturistiku, tedy formy šetrného cestovního ruchu, často se zde řadí i cykloturistika.

V zahraničních zdrojích se můžeme dočíst i o tzv. green tourism, tj. zelený cestovní ruch, jež významově představuje cestovní ruch v přírodě a řídkce osídlených oblastech a nepoškozuje přírodu, případně o alternativním cestovním ruchu, který je protipólem masového cestovního ruchu, jež má negativní dopad na sociální, kulturní a životní prostředí obecně. Alternativní cestovní ruch ve většině případů probíhá na venkově, a právě proto se o něm mluví jako o venkovském cestovním ruchu, venkovském turismu (Pásková a Zelenka, 2002).

2.2 FORMY VENKOVSKÉHO TURISMU

2.2.1 AGROTURISTIKA (agroturismus)

Agroturistika je formou cestovního ruchu, který se vyznačuje velmi blízkým vztahem k pracím na farmě, nejčastěji je spojována s chovem koní, což potvrzuje i Johnson (1995) při definování agroturistiky jako podmnožiny venkovské turistiky, kdy je narozdíl od venkovské turistiky agroturistika svázána se statkem a jeho provozovateli.

Při tomto typu turismu jde zejména o volný pohyb v prostředí farmy a možnost kontaktu se vším, co ji utváří. Turista se tedy „seznamuje“ s hospodářskými zvířaty, a to jak s kočkami, psy a koňmi, tak i s krávy, prasaty, ovcemi, drůbeží atp. a s hospodářskými objekty a movitostmi, tedy stájemi, chlévy, stodolami, stroji užívanými v zemědělství aj.. Turista je obvykle ubytován přímo na farmě (zemědělské usedlosti) nebo v jiném rekreačním objektu, který vlastní zemědělský podnikatel, např. chata nebo chalupa. V rámci agroturistiky lze vyzkoušet místní výrobky a polotovary, vše je obvykle soustředěno kolem obyčejů s místem spjatých (Janotová a kol, 2011).

2.2.2 EKOAGROTURISTIKA (ekoagroturismus)

Ekoagroturistika je turistika na ekologicky hospodařících farmách, které produkují produkty v bio kvalitě a které jsou umístěny ve zdravotně příznivém životním prostředí. Při výrobě produktů či chovu zvířat nejsou používány žádná hnojiva, hormonální přípravky, syntetické chemikálie ani umělá barviva či konzervační látky. O zvířata je postaráno přirozeným způsobem. Vše podléhá přísné kontrole a jsou splněny mezinárodní standardy pro možnost použití ochranné známky BIO. Důležitým aspektem ekoagroturismu je spoluúčast na zemědělských pracích a konzumace tamních produktů (Janotová a kol., 2011).

2.2.3 EKOTURISTIKA

Cestovní ruch se zaměřením na poznávání národních parků, chráněných krajinných oblastí, přírodních rezervací a celkově přírody bez jejich narušení se nazývá ekoturismus a je rozvíjen hlavně v přírodně hodnotných oblastech. Zajímavostí je, že podle The World Resource Institute (1990), ačkoliv vzrostl celý trh cestovního ruchu za rok o 4%, samostatně trh ekoturistiky rostl o 10-30% ročně (Kolektiv autorů VŠE, 2007).

2.2.4 CYKLOTURISTIKA

Při aktivním poznávání přírodních a společenských zajímavostí na kole mluvíme o cykloturistice. Vzrůstající obliby této formy turismu si všimla řada venkovských lokalit snažící se zpřístupnit svou krajinu cykloturistům za pomoci budování cyklostezek nebo tzv. cyklobusů (obdoba skibusů). Speciální síť cyklistických stezek v přírodě se pak nazývá singltrek, u nás ve frýdlantském výběžku podél hory Smrk, odtud název „Singltrek pod Smrkem“. Tento projekt pochází od České mountainbikové asociace (ČeMBA) a formou úzkých přírodních singltrekových stezek usiluje o možnost maximálního prožitku z jízdy s respektem k přírodě (Svobodová a kol., 2011).

2.3 VENKOVSKÝ TURISMUS V ČR

Moravec (2007) tvrdí, že restrukturalizace zemědělské výroby a transformace zemědělských podniků na venkově po roce 1989 zvýšila nezaměstnanost v zemědělství.

Jako nový nástroj ekonomického oživení se nabízel rozvoj venkovské turistiky, resp. agroturistiky, což zajistilo zachování prosperity a udržení vesnického osídlení, nové podnikatelské aktivity a pracovní místa pro venkovské obyvatelstvo (Dömeová a kol., 2012).

Podle Moravce (2007) u nás tato forma cestovního ruchu ovšem není rozvinutá v takovém měřítku, jako v jiných zemích, jelikož se u nás nemohli zemědělci v 70. letech minulého století zúčastnit rozvoje agroturistiky z důvodu kolektivizace v 50. letech a zakládání družstev a státních statků.

Dömeová a kol. (2012) k tomu dodává, že inspirací by nám mohlo být Rakousko, Švýcarsko a Německo, kde sahá historie venkovské turistiky až do 19. stol., s tím je ale v rozporu Holeček a kol. (1999) tvrdící, že historie venkovské turistiky u nás až do počátků 19. stol. skutečně sahá (vznik horských bud a turistických spolků a sdružení – Klub českých turistů).

Česká republika má však velmi dobré předpoklady pro venkovskou turistiku a její rozvoj, je zde velký přírodní, kulturně-historický i společenský potenciál. Nejlépe hodnocená je malebnost venkovské krajiny, lidský potenciál a rozsáhlá komunikační síť, jež dotváří podmínky pro turismus a zvyšuje dostupnost odlehlých míst a vesnic. Ke všem předpokladům pro rozvoj ale Moravec (2007) zdůrazňuje i existenci mnoha problémů, které u nás rozvoj venkovské turistiky brzdí, jedná se:

- falešný konkurenční boj mezi podnikatelskými subjekty a místní samosprávou
- podceňování strategie rozvoje regionu nebo obce
- absence multiplikačního efektu v regionech (propojení obcí uvnitř i mimo regiony)
- obce nekonkretizují svůj produkt, nevytváří tak image regionu
- nevyužívání CzechTourism (České centrály cestovního ruchu) pro finanční a metodickou pomoc
- absence prezentace cestovního ruchu na domácím i regionálním trhu
- nedostatečná informovanost o možnostech dotační politiky do oblasti venkovské turistiky

Rozvoj turistiky se tak v jednotlivých regionech České republiky liší, např. na Šumavě nabídka pokulhává za poptávkou, v ostatních regionech je situace spíše opačná. (Moravec, 2007). V každém případě má ale VCR pro rozvoj venkova velký význam a je jeho důležitou součástí.

2.4 VÝZNAM VENKOVSKÉHO CESTOVNÍHO RUCHU PRO ROZVOJ VENKOVA

Ve výsledné nabídce produktu venkovského cestovního ruchu se prolíná ekonomický, sociální a ekologický rozměr. Náplní ekonomické části je udržitelný hospodářský rozvoj spolu s rostoucími příjmy obyvatel, sociálním rozměrem je míněna potřeba důstojného života a rozvoje lidské společnosti, zdraví, vzdělání, sociálního uznání, spravedlnosti, soudržnosti a rozvoje kultury. Třetí rozměr představuje snahu o dlouhodobé zachování statků a služeb poskytovaných přírodou na přijatelné úrovni (Kolektiv autorů VŠE, 2007).

Ačkoliv mezi pozitivními přínosy zaujímá první místo hledisko ekonomické, nelze opomíjet dopady společenské a kulturní. Ze čtyřiceti letých zahraničních zkušeností ze zemí OECD, kdy 75% jejich plochy tvoří venkov víme, že venkovský cestovní ruch umožňuje (Tourism Strategies and Rural Development, 1994):

- Udržet pracovní místa
- Vytvářet nová pracovní místa
- Rozmanitost pracovních příležitostí
- Souběh několika činností
- Zachování služeb
- Podporu zemědělských hospodářství (rodinných farem)
- Podporu lesního hospodářství
- Ochranu a tvorbu krajiny
- Rozvoj menších obcí
- Rozvoj umění a řemesel
- Zajištění kulturního vyžití
- Ochranu přírody

- Záchranu historických staveb a území
- Zlepšovat životní prostředí
- Rozvoj rybářských obcí
- Přirozené uplatnění žen
- Průnik nových myšlenek a iniciativ do venkovské společnosti

Pro potřeby těchto analýz a hodnocení je ovšem zásadní vymezení venkovského prostoru, kterým se, prozatím na úrovni celé České republiky, zabývá následující kapitola.

2.5 VENKOVSKÝ PROSTOR A JEHO VYMEZENÍ

V evropských zemích je vyzarování hranic mezi venkovem a městy rozdílné, Jan Binek a kol. (2007) považuje vymezení venkovského prostoru za problematické, avšak má-li se rozdělit území na „města“ a „venkov“, je třeba ujasnit si kritické velikostní hranice sídla (tj. největší venkovské a nejmenší městské sídlo) a rozhodnout o typu hranic (administrativní, na základě urbanistických znaků, podle land-use apod.). Dále uvádí dva druhy přístupů k vymezení venkovského prostoru, a to technický (OECD, EUROSTAT), který se soustřeďuje na jednu či pouze pár charakteristik a je využíván převážně v regionální politice a přístup, který se na území dívá komplexněji a zkoumá kvalitativní i kvantitativní znaky sídelní, hospodářské, sociální a krajinné oblasti.

Hustotu zalidnění jako jediné kritérium vymezení venkova používá definice vytvořená OECD, a to na dvou úrovních. Na místní úrovni jsou za venkovské oblasti považovány ty, které mají hustotu zalidnění nižší, než 150 obyvatel/km². Na regionální úrovni poté vymezuje tři kategorie dle podílu obyvatelstva, které žije ve venkovských obcích:

- Výrazně venkovské oblasti (více než 50% obyvatelstva žije ve venkovských obcích)
- Venkovské oblasti (15-50% obyvatel žijících ve venkovských obcích)
- Výrazně městské oblasti (méně než 15% obyvatelstva žijících ve venkovských obcích)

Pro možnost aplikace této metody na území České republiky byla ovšem hodnota hustoty obyvatelstva snížena na 100 obyvatel/km² a kategorie venkovských oblastí byla rozdělena do tří podskupin, a to:

- Převážně venkovské (37,5% - 50% venkovského obyvatelstva)
- Smíšené (25 – 37,5% venkovského obyvatelstva)
- Převážně městské (15 – 25% venkovského obyvatelstva)

Definice EUROSTATu přidává ke kritériu hustoty zalidnění i kritérium absolutního počtu obyvatel a regiony opět rozděluje na tři kategorie:

- Hustě obydlené zóny (hustota zalidnění nad 500 obyvatel/km² a počet obyvatel min 50 000)
- Přejídné zóny (hustota zalidnění nad 100 obyvatel/km² a počet obyvatel min 50 000)
- Řídce obydlené zóny (všechny ostatní obce a seskupení obcí nesplňující výše zmíněná kritéria, tedy venkovský prostor)

Binek a kol. (2007) uvádí, že ačkoliv mají uvedené definice své výhody v dobré dostupnosti dat a jsou tedy vhodné pro rámcové porovnání mezi zeměmi, mají i řadu nevýhod. Hustota zalidnění se v zemích různí, není srovnatelná, a tak může nastat situace, kdy bude v jedné zemi jako venkov vymezeno 30% nejmenších obcí a v jiné území celého státu, vyjma hlavního města. Zdůraznit je třeba i fakt, že s rozšiřováním Evropské unie se tyto odlišnosti v jejím rámci ještě více prohlubují, nezahrnují funkční a strukturální charakteristiky venkovského prostoru. Další nevýhodou je značná rozdrobenost sídel v ČR (tj. mnoho malých vesnic blízko u sebe), a tak může být i přes splnění velikostních kritérií venkovské hledisko zamítnuto z důvodu hustoty obyvatelstva. V ČR se toto hledisko ale neuplatňuje, tudíž je z makropohledu celé území, mimo hlavního města Prahy, považováno za venkovské.

Pro analytické a regionální účely se u nás za venkovské oblasti označují obce s počtem obyvatel menším než 2000, vzniká tím nespojité území a možnost kategorie přechodných městských území s více jak 2000 obyvateli (Bínek a kol., 2007).

Pro podporu rozvoje venkovského i městského prostoru, podnikání aj. jsou vytvořeny dotační programy Evropské unie, tzv. Strukturální fondy, díky kterým lze získat finanční prostředky (v případě rozvoje venkova) na výstavbu, rekonstrukci, modernizaci či jednoduše realizaci široké škály projektů, splňují-li daná kritéria.

3. FINANČNÍ PODPORA VENKOVSKÉHO CESTOVNÍHO RUCHU Z FONDŮ EU

3.1 STRUKTURÁLNÍ FONDY EU

Hrabánková (1999) konstatuje, že strukturální politika EU je významnou součástí celkové politiky a je výrazem solidarity zemí s vysokým ekonomickým potenciálem vůči těm zemím, které za nimi ekonomicky zaostávají. Strukturální politika EU je politikou ekonomické a sociální soudržnosti. Strukturální fondy jsou pak nástrojem uskutečňování této politiky a jsou součástí rozpočtu EU a jejich cílem je především napomáhání vytvoření ekonomické a sociální rovnováhy v rámci EU a postupné snižování disparit mezi jednotlivými regiony.

Mezi strukturální a investiční fondy patří Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF/EFRR), Evropský sociální fond (ESF), Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EAFRD), Evropský fond soudržnosti (FS) a Evropský námořní a rybářský fond (EMFF).

Pro účely strukturální politiky je území České Republiky rozděleno na tzv. regiony soudržnosti, které odpovídají správnímu členění NUTS II, jedná se o (strukturální-fondy.cz) NUTS II Praha, NUTS II Střední Čechy, NUTS II Jihozápad, NUTS II Severozápad, NUTS II Severovýchod, NUTS II Jihovýchod, NUTS II Střední Morava a NUTS II Moravskoslezsko

EU svou regionální a strukturální politiku realizuje v sedmiletých cyklech, tzv. programových obdobích, pro které se vždy zpracovávají nové plánovací dokumenty, které po schválení institucemi EU nazýváme programy. V programech bývá stanoven rozpočet, definovány nové cíle a priority EU, kterých se během daného období snaží členské státy dosahovat v souladu se základními strategickými dokumenty EU. V programových obdobích jsou pak tyto regiony způsobilé čerpat finanční pomoc ze strukturálních fondů EU (Hrabánková, 1999).

V programovém období 2007 – 2013 sledovala regionální politika tři cíle hospodářské a sociální soudržnosti, jednalo se o cíl Konvergence, v kterém šlo o podporu rozvoje hospodářsky a sociálně méně vyspělých regionů (v ČR všechny regiony soudržnosti kromě hlavního města Prahy) a členských států. Cíl Konvergence byl realizovaný prostřednictvím sedmi regionálních operačních programů (4,66 mld. EUR) a osmi tematických regionálních operačních programů (21,23 mld. EUR). Druhým cílem byla Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, z tohoto cíle byly financovány regiony, jež nespádaly pod cíl Konvergence, u nás tedy region soudržnosti hlavního města Prahy, jednalo se o dva operační programy s dotacemi 0,42 mld. EUR. Jako třetí cíl byla stanovena Evropská územní spolupráce, která usilovala o podporu přeshraniční, mezinárodní a nadnárodní spolupráce regionů pomocí devíti operačních programů, na které bylo přiděleno 0,39 mld. EUR. Celkem tedy 26 mld. EUR, k této částce je ovšem třeba připočítat navíc cca 4 mld. EUR přidaných ČR, jelikož z fondů EU je financováno maximálně 85% výdajů z aktivit, které jsou uskutečněny v rámci regionální politiky (strukturalni-fondy.cz).

Česká republika se snažila prostřednictvím jednotlivých operačních programů naplnit čtyři cíle:

- Konkurenceschopná česká ekonomika
- Otevřená, flexibilní a soudržná společnost
- Atraktivní prostředí
- Vyvážený rozvoj území

3.1.1 REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM (ROP)

Pro region soudržnosti Jihovýchod, který sestává z Jihomoravského kraje a kraje Vysočina, je určen Regionální operační program NUTS II Jihovýchod, neboli ROP Jihovýchod, jež je řízen regionální radou. Tento ROP dále dělíme na 4 prioritní osy, ty jsou pomocí tzv. oblastí podpory konkretizovány. Oblasti podpory určují, na jaké projekty je v rámci dané prioritní osy možné získat finanční podporu.

Prioritní osy (Výroční zpráva 2013, ROP Jihovýchod):

- 1 Dostupnost dopravy
 - o 1.4 Rozvoj infrastruktury pro nemotorovou dopravu
- 2 Rozvoj udržitelného cestovního ruchu
 - o 2.1 Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch
 - o 2.2 Rozvoj služeb v cestovním ruchu
- 3 Udržitelný rozvoj měst a venkovských sídel
- 4 Technická pomoc

Pro potřeby rozvoje venkova jsou relevantní prioritní osy a opatření 1.2 Rozvoj infrastruktury pro nemotorovou dopravu a 2.1 Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch spolu s 2.2 Rozvoj služeb v cestovním ruchu. Ačkoliv je každý ROP přizpůsobený potřebám daného regionu soudržnosti, obecně se zaměřují a řeší témata podobného typu. O podporu formou ROPu můžou žádat jak kraje, obce, svazky obcí, organizace zakládané nebo zřizované kraji či obcemi, tak i provozovatelé dráhy, nestátní neziskové organizace, malí a střední podnikatelé (strukturalni-fondy.cz).

3.1.2 INTEGROVANÝ OPERAČNÍ PROGRAM

Dalším z programů umožňujících získat dotaci z fondů EU na svůj projekt je Integrovaný operační program (IOP). Program řídí Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (MMR ČR) – odbor řízení operačních programů a jeho cílem je modernizace a zefektivnění činností a procesů v oblasti veřejné správy a navazujících veřejných služeb a územního rozvoje jako předpokladu pro vytvoření moderní občanské společnosti a zvýšení konkurenceschopnosti regionů a ČR jako celku (MMR ČR, 2007).

Globálním cílem prioritních os 4a (3,82% z celkové alokace IOP) a 4b (0,3% z celkové alokace IOP) – Národní podpora cestovního ruchu, bylo zvýšení využití potenciálu území prostřednictvím národních systémových intervencí v oblasti cestovního ruchu, jako cíle specifické bylo určeno zajištění zvýšení kvality poskytovaných služeb cestovního ruchu, jejich hodnotnou certifikaci a standardizaci, dále zkvalitnění statistik a informací o a zvýšení počtu marketingových produktů cestovního ruchu (přír. pro žadatele a příjemce pri.osy 4a,4b: nár. podpora CR) (MMR ČR).

3.1.3 EVROPSKÝ ZEMĚDĚLSKÝ FOND PRO ROZVOJ VENKOVA (EAFRD)

EAFRD je finanční nástroj Evropské unie určený k podpoře rozvoje venkova, nepatří však mezi strukturální fondy EU a ačkoliv tedy není součástí hospodářské a kohezní politiky, je součástí společné zemědělské politiky EU. Prostředky z EAFRD slouží ke zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství, potravinářství, lesnictví a k rozvoji venkovských oblastí. V ČR jsou z něj hrazeny projekty předložené do tzv. Programu rozvoje venkova ČR, jehož řídicím orgánem je Ministerstvo zemědělství ČR (strukturalni-fondy.cz).

Cílem EAFRD je zlepšování (europa.eu, 2012):

- konkurenceschopnost zemědělství a lesnictví
- stavu životního prostředí a krajiny
- kvality života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova

4. PROGRAM ROZVOJE VENKOVA (PRV)

4.1 PROGRAM ROZVOJE VENKOVA 2007 - 2013

Program rozvoje venkova (PRV) vychází z Národního strategického plánu rozvoje venkova (NSPRV) a byl zpracován v souladu s nařízením Rady (ES) č. 1698/2005 a prováděcími pravidly uvedené normy. PRV zajišťuje působení Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova. PRV přispívá k rozvoji venkovského prostoru České republiky v souladu se zásadami trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí, snížení negativních vlivů intenzivního zemědělského hospodaření a k vytvoření podmínek pro konkurenceschopnost České republiky v základních potravinářských komoditách. PRV navíc podporuje rozšiřování a diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s následujícími cíly (szif.cz):

- rozvoj podnikání
- vznik nových pracovních míst
- snížení míry nezaměstnanosti na venkově
- posílení sounáležitosti obyvatel na venkově

Osy (dále se dělicí na priority) PRV (Program rozvoje venkova, 2013):

- I. Zlepšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví
- II. Zlepšování životního prostředí a krajiny
- III. Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova
- IV. Leader

Program zmiňuje, že v České republice stále není plně rozvinuta venkovská turistika a zemědělské farmy nevyužívají svůj potenciál v oblasti agroturistiky, přitom právě cestovní ruch vykazuje nejdynamičtější růst a je zde možnost mnoha pracovních příležitostí i pro nekvalifikované pracovní síly (Program rozvoje venkova, 2013).

Problematikou cestovního ruchu se zabývá osa III.priorita 1.3 Podpora cestovního ruchu. Cílem opatření je zajistit různorodost zemědělských aktivit ve směru nezemědělské produkce, rozvoj nezemědělské produkce a podporu zaměstnanosti,

různorodost venkovské ekonomiky, zlepšení kvality života ve venkovských oblastech a diverzifikaci ekonomických aktivit (Program rozvoje venkova, 2013).

Na osu III. Kvalita života ve venkovských oblastech a diverzifikace hospodářství venkova bylo z veřejných zdrojů vyhrazeno 641,8 mil. EUR při míře spolufinancování Evropským zemědělským fondem pro regionální rozvoj (EZFRV) 75% z celkových výdajů, z 3, 67 mld. EUR vyhrazených pro PRV (szif.cz).

Program rozvoje venkova (2013) definuje i silné a slabé stránky spolu s příležitostmi a hrozbami na základě SWOT analýzy, u osy III se jedná o:

Tabulka 1: Silné a slabé stránky kraje Vysočina (PRV, 2013)

Silné stránky	Slabé stránky
Atraktivita krajiny pro zahraniční i domácí turistiku	Nepříznivá věková struktura a odliv obyvatel v produktivním věku
Významný potenciál vodních nádrží z hlediska jejich víceúčelového využití	Nedostatek pracovních příležitostí na venkově
Vybavení větších obcí základní infrastrukturou	Malý počet nezemědělských mikropodniků, malá rozmanitost činností v zemědělských podnicích
Bohatství kulturního dědictví a tradic	Nedostatečná infrastruktura cestovního ruchu a informovanosti o jeho možnostech
Existence a zvyšující se úloha nevládních organizací	Nízká úroveň informovanosti o přírodních a kulturních hodnotách venkova
Síť značených turistických tras a cyklotras	Nízké využívání moderních informačních technologií
Hustá silniční a železniční síť	Malé možnosti celoživotního vzdělávání a poradenství
Lidský potenciál a vysoká organizovanost obyvatelstva na venkově	Špatný povrch místních komunikací

Tabulka 2:Příležitosti a hrozby kraje Vysočina (PRV, 2013)

Příležitosti	Hrozby
Rostoucí zájem EU i ČR o rozvoj venkova	Nevhodné nastavení podmínek propodnikání, nestabilita podnik. prostředí ztěžující zahajování nových živností a mikropodniků
Možnost využití levných nevyužívaných budov a volné pracovní síly	Nedostatek finančních prostředků na realizaci opatření na venkově
Možnost využití kulturních specifik regionů	Konflikt nevhodných rozvojových záměrů s požadavky na udržitelný rozvoj obcí a ochrany přírody a krajiny
Zájem turistů o Českou republiku i český venkov	Opoždování pořizování územně plánovací dokumentace
Evropský zájem o poznání rozmanitosti přírodního a kulturního dědictví jednotlivých členských zemí	

4.2 POPIS OPATŘENÍ 1.3 PODPORA CESTOVNÍHO RUCHU

Opatření 1.3 se zaměřuje na podporu aktivit v rámci rozvoje venkovské ekonomiky směrem k činnostem v cestovním ruchu, především na využití potenciálu zemědělských farem v oblasti agroturistiky. Opatření je dále děleno na 2 záměry (a, b) a stanovuje:

1.) Kritéria pro přijatelnost projektu (MZE ČR, 2007):

- Projekt lze realizovat na území České republiky v obci do 2 000 obyvatel
- Projekt je v souladu s příslušnou právní úpravou
- Žadatel musí splňovat definici příjemce dotace stanovenou pro příslušné opatření/záměr
- Projekt musí splňovat účel a rozsah opatření/záměru
- Žadatel splnil podmínku finančního zdraví u projektů, jejichž celkové způsobilé výdaje přesahují 2 000 000 Kč
- Předmětem projektu nesmí být samostatné stravovací zařízení (pouze jako součást ubytovacího zařízení a jednoho projektu)

- Je-li předmětem projektu ubytovací kapacita, musí mít maximálně 60 lůžek nejméně po dobu vázanosti projektu na účel., v případě kempů se maximální ubytovací kapacita vztahuje na stabilní lůžka

2.) Podmínky poskytnutí podpory (SZIF, 2013):

- Podpora se poskytne na základě předloženého projektu v souladu s platnou právní úpravou
- Pro každý schválený projekt se může použít pouze jeden zdroj financování Evropské unie
- Projekt byl posouzen z hlediska vlivu na životní prostředí (vyžaduje-li to zákon č. 100/2001 Sb.)
- Rekreační zařízení (koupaliště a plovárny pro veřejné využití vč. odpovídajícího zázemí a jiná rekreační zařízení) budou průkazně přístupná veřejnosti
- Nejedná se o ekonomickou aktivitu (záměr a))
- Projekt musí být v souladu s podmínkami nařízení Komise (ES) č. 800/2008 ze dne 6.srpna 2008, kterým se v souladu s články 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné se společným trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách)

V rámci záměru a) je možné získat finanční podporu na vybudování rekreační infrastruktury a rekreačních zařízení, dále na zajištění služeb pro pěší turistiku, vodáctví a lyžování (s výjimkou vleků a lanovek), na budování odpočinkových míst a doprovodné zeleně (SZIF, 2013) a výstavbu a značení turistických, vinařských a hippostezek mimo území lesů (MZE ČR, 2007).

Příjemcem podpory v rámci záměru a) může být zemědělský podnikatel – fyzická osoba (FO) i právnická osoba (PO), nezemědělský podnikatel v případě zahajování činnosti nebo v případě kratší než dvouleté historie a neziskové organizace (vč. zájmových sdružení a spolků) s právní subjektivitou. (SZIF, 2013) Žadatelem naopak nemůže být (MZE ČR, 2007):

- Obec, svazek obcí
- Státní podnik
- Zahraniční FO, která nemá trvalé bydliště na území ČR, ani zahraniční PO, která nemá sídlo na území ČR

Podpora má formu přímé nenávratné dotace v maximální výši 90 % způsobilých výdajů. Minimální způsobilé výdaje na projekt jsou 50 000 Kč (SZIF, 2013), maximální způsobilé výdaje pak 1 500 000 Kč na projekt, přičemž příspěvek EU činí 75 % veřejných zdrojů a příspěvek ČR 25 % veřejných zdrojů (MZE ČR, 2007).

Podpora v rámci záměru b) je určena k vybudování rekreační infrastruktury pro malokapacitní ubytování (včetně stravování a rekreačních zařízení), dále k zajištění služeb pro pěší turistiku, vodáctví a lyžování, budování a značení turistických tras, odpočinkových míst, výsadbě doprovodné zeleně, k využití zvířat v rámci cestovního ruchu (SZIF, 2013) a k výstavbě a rekonstrukci sportovních zařízení (MZE ČR, 2007).

Příjemcem podpory mohou být stejné subjekty jako v případě záměru a) s výjimkou neziskových organizací, stejně tak nesmí být nezisková organizace v záměru b) žadatelem o dotaci. Neziskovou organizací se rozumí subjekt nezaložený za účelem podnikání dle odstavce 3 a 8 § 18 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění pozdějších předpisů (MZE ČR, 2007).

Stejně jako v rámci záměru a) se jedná o přímou nenávratnou dotaci jejíž maximální výše se odvíjí od místa realizace projektu (regiony NUTS II) a dle toho, zda se jedná o malý, střední nebo velký podnik. Pro region Jihovýchod se v případě malých podniků jedná o 60% dotaci, v případě středních podniků o 50 % a u velkých podniků o 40 % z celkové výše způsobilých výdajů (MZE ČR, 2007). Minimální celkové způsobilé výdaje zůstávají na 50 000 Kč, stejně tak míra příspěvku veřejných zdrojů EU a ČR se nemění (SZIF, 2013).

Následující tabulka převzatá z *Výroční zprávy o implementaci Programu rozvoje venkova ČR 2007 – 2013 za rok 2013* přehledně ukazuje celkový stav administrace

opatření 1.3 Podpora cestovního ruchu kumulativně od 1.1.2007 - 31.12.2013, v další kapitole jsou pak analyzovány projekty z konkrétního území kraje Vysočina.

Tabulka 3: Přehled projektů a výdajů v rámci opatření III.1.3 Podpora cestovního ruchu (Výroční zpráva PRV ČR za rok 2013)

Opatření III.1.3 Podpora cestovního ruchu	celkem	
	Počet žádostí/projektů	Veřejné výdaje(tis. EUR)
Zaregistrované žádosti	2 069	231 836
Zamítnuté nebo neschválené žádosti	1 392	154 241
Schválené projekty	677	77 595
Podepsané Dohody	677	77 595
Žádosti ke schválení (v administraci)	0	0
Proplacené žádosti/realizované projekty	405	41 639

Ačkoliv jsou v této práci rozebírány projekty spadající do programového období 2007 – 2013, pro potřeby závěrečného srovnání a uvědomění si odlišností je třeba uvést i charakteristiku pro PRV v novém období 2014 – 2020.

4.3 PROGRAM ROZVOJE VENKOVA 2014 – 2020

Nové programové období má mnoho odlišností, namísto dosavadních „os“ jsou stanoveny priority, k jejichž cílům přispívají opatření z nabídky nařízení k rozvoji venkova. Důležitou změnou je i prolínání se témat inovace, životní prostředí a změny klimatu napříč všemi prioritami, k tomu se minimálně 25% zapřičiní EZRFV příspěvkem na zmítnění klimatických změn a obhospodařování půdy (spov.org).

V souladu se strategií Evropa 2020 a celkovými cíly SZP byly stanoveny 3 dlouhodobé strategické cíle (ec.europa.eu):

- Zvyšovat konkurenceschopnost zemědělství
- Zajišťovat udržitelné hospodaření s přírodními zdroji a opatření v oblasti klimatu
- Dosáhnout vyváženého územního rozvoje venkovských hospodářství a komunit, včetně vytváření a zachování pracovních míst

Mezi stanovené priority pak patří (europroject.cz):

- P1: Podpora předávání znalostí a inovací v zemědělství, lesnictví a ve venkovských oblastech
- P2: Zvýšení konkurenceschopnosti všech druhů zemědělské činnosti a zlepšení životaschopnosti zemědělských podniků
- P3: Podpora organizace potravinového řetězce a řízení rizik v zemědělství
- P4: Obnova, zachování a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství a lesnictví
- P5: Podpora účinného využívání zdrojů a podpora přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku
- P6: Podpora sociálního začlenění, snižování chudoby a hospodářský rozvoj ve venkovských oblastech

Rozvoj venkovského cestovního ruchu spadá pod prioritu P6, plánovaný příspěvek EU na tuto prioritu činí 173 451 tis. EUR (Program rozvoje venkova na období 2014 – 2020).

Známe-li význam venkovského cestovního ruchu a podmínky pro získání dotace na jeho rozvoj, je třeba definovat i území, na které se bude vztahovat následná analýza projektů., jež finanční podporu z PRV v letech 2007 – 2013 získaly.

5. CHARAKTERISTIKA KRAJE VYSOČINA

5.1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA

5.1.1 Geografické vymezení

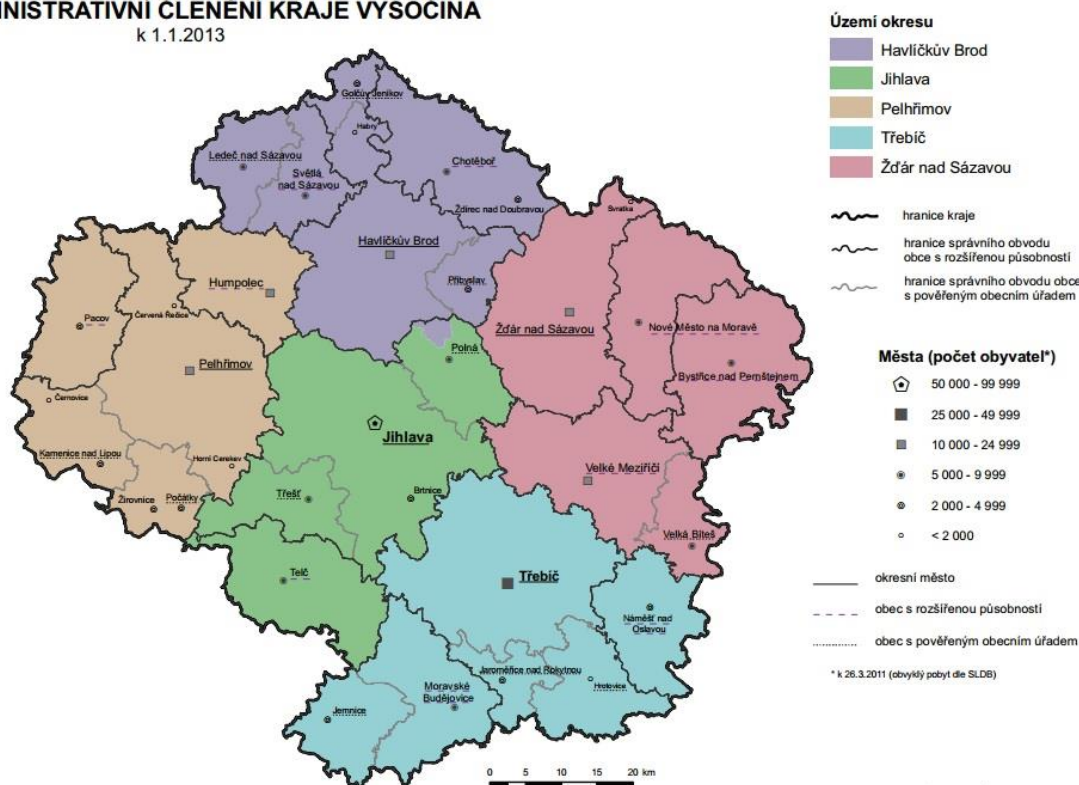
V rámci České republiky zabírá kraj vysočina centrální polohu, sousedí s krajem Jihočeským, Středočeským, Pardubickým a Jihomoravským, s posledním jmenovaným tvoří oblast NUTS 2 za účelem podpory regionálního rozvoje. Charakteristické je členité území, vyšší nadmořská výška a řídké osídlení. (Profil kraje Vysočina, 2013)

Vysočina je regionem nadprůměrné velikosti, se svými 6 800 km² je pátým nejrozlehlejším regionem u nás. Území je tvořeno pahorkatinami Českomoravské vrchoviny, nejvyšším bodem je vrchol Javořice (837 m. n. m.). V kraji Vysočina se nachází dvě chráněné krajinné oblasti (CHKO) – Žďárské vrchy a Železné hory. Atraktivita regionu spočívá v málo znečištěném ovzduší, zdravých lesích a významných vodohospodářských vodních plochách a zdrojích vody (ČSÚ, Statistická ročenka kraje Vysočina, 2014).

5.1.2 Administrativní členění a obyvatelstvo

Území kraje Vysočina je administrativně rozčleněno na 5 okresů (obr. 1), 15 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (ORP) a 26 obvodů pověřených obecních úřadů (POÚ). V kraji je 704 obcí (stav k 1.1.2005), přičemž na jednu obec připadá v průměru 725 obyvatel, což je nejméně ze všech krajů České republiky. Mírně podprůměrné je i počet obcí v kraji, jež mají statut města – 34. Nejčastěji jsou zastoupeny obce s méně než 500 obyvateli (ČSÚ, Statistická ročenka kraje Vysočina, 2014).

ADMINISTRATIVNÍ ČLENĚNÍ KRAJE VYSOČINA k 1.1.2013

Obrázek 1: Administrativní členění kraje Vysočina (czso.cz)

K 1.1.2014 žilo na Vysočině přes 510 tis. obyvatel, což představuje třetí nejnižší lidnatost mezi kraji České republiky. Hustota obyvatelstva byla 75,1 osob/km², to po Jihočeském kraji představuje druhou nejnižší hodnotu mezi kraji ČR a podíl městského obyvatelstva k 31.12.2013 dosáhl 57% (ČSÚ, Statistická ročenka kraje Vysočina).

5.1.3 Ekonomické ukazatele

Z ekonomického hlediska je kraj Vysočina zaostávající za celorepublikovým průměrem, podíl na HDP ČR se v posledních letech pohybuje kolem 4%. V roce 2013 činil HDP/obyv. kraje přes 327 tis. Kč, což je více než 84% průměru České republiky (ČSÚ, Statistická ročenka kraje Vysočina, 2014) a Vysočinu to tak řadí na deváté místo.

5.1.4 Dopravní dostupnost

Vysočina má díky silniční a železniční síti velmi strategickou polohu, k nejvýznamnějším dopravním spojnícím v silniční dopravě patří dálnice D1 (E50 a E65)

Praha – Brno, protínající území kraje v délce 93 km od severozápadu k jihovýchodu (součást silniční části IV. panevropského multimodálního koridoru), a silnice I/38 (E59) jako historická tradiční cesta Praha – Vídeň (Profil kraje Vysočina, 2013). Díky dobré dopravní infrastruktuře a poloze je území Vysočiny snadno přístupné, což je předpokladem pro další rozvoj cestovního ruchu.

5.2 CESTOVNÍ RUCH V KRAJI VYSOČINA

Česká republika je rozdělena na 17 turistických regionů, které se ještě mohou dělit na turistické oblasti, kterých je v ČR vymezeno celkem 40. Na základě tohoto rozdělení je turistický region Vysočina totožný s územím kraje Vysočina a tvoří také samostatnou turistickou oblast Vysočina (risky.cz).

Na Vysočině jsou velmi příznivé podmínky pro rozvoj cestovního ruchu za předpokladu vybudování turistické organizační struktury společně s přípravou lidských zdrojů, regionálního turistického informačního a rezervačního systému a tvorbou turistických produktů, programů, projektů a propagací regionu a také budování základní a doprovodné infrastruktury cestovního ruchu pro malé a střední podnikání (risky.cz). Silné a slabé stránky regionu jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 4: Silné a slabé stránky pro rozvoj CR v kraji Vysočina (Strategie rozvoje cestovního ruchu v kraji Vysočina ma období 2008 – 2013)

Silné stránky	Slabé stránky
Geografická poloha kraje	Sezónnost turistické návštěvnosti
Kvalitní přírodní a životní prostředí, ekologicky jedno z nejlepších v ČR	Nedostatečně rozvinutá základní a doprovodná infrastruktura cestovního ruchu
Dlouhodobá poptávka z brněnské a domácí pražské aglomerace	Neexistence regionálního turistického informačního a rezervačního systému
Turistické atraktivity mezinárodního významu – UNESCO	-
Množství dobře značených turistických cest a rozšiřující se síť cyklotras	-
Významné sportovní akce mezinárodního významu	-

5.2.1 Hromadná ubytovací zařízení

Z dat statistického úřadu lze zjistit počet a návštěvnost tzv. hromadných ubytovacích zařízení (HUZ). Možnosti regionální statistiky ČR jsou však zatím dosti omezené, stávající informace nepostupují plošně celá zařízení (nutný dopočet). Následující tabulka ukazuje rozdíly v počtu HUZ, pokojů a lůžek v HUZ, porovnání nabízí mezi krajem s nejvyšším (Jihočeský) a nejnižším (Zlínský kraj) počtem HUZ a pochopitelně s krajem Vysočina s celou Českou republikou. První tabulka uvádí údaje z konce roku 2012, druhá údaje z konce roku 2013 pro meziroční srovnání. Kraj hl. město Praha v tabulce nefiguruje z důvodu nižšího absolutního počtu HUZ (4.místo), nicméně ostatní kraje v obou letech výrazně převyšuje v nabídce pokojů (20,6 %; 19,8 %) i lůžek (17,1 %; 16,6 %). (Profil kraje Vysočina, 2013; Profil kraje Vysočina, 2014).

Tabulka 5: HUZ ve vybraných krajích ČR k 31.12.2012 (vlastní zpracování dle: Kapacita hromadných ubytovacích zařízení v krajích ČR - časové řady. ČSÚ Praha 2013)

Kraj	Počet HUZ		Počet pokojů v HUZ		Počet lůžek v HUZ	
	celkem	% z ČR	celkem	% z ČR	celkem	% z ČR
Jihočeský	987	12,9	18 619	10,1	53 417	11,3
Vysočina	387	5,1	7 221	3,9	21 102	4,5
Zlínský	349	4,6	8 676	4,7	22 559	4,8
ČR	7 631	-	184 659	-	48 350	-

Tabulka 6: HUZ ve vybraných krajích ČR k 31.12.2013 (vlastní zpracování dle: Kapacita hromadných ubytovacích zařízení v krajích ČR - časové řady. ČSÚ Praha 2014)

Kraj	Počet HUZ		Počet pokojů v HUZ		Počet lůžek v HUZ	
	celkem	% z ČR	celkem	% z ČR	celkem	% v ČR
Jihočeský	1 302	8,6	21 314	9,9	40 144	7,2
Vysočina	505	5,1	8 877	4,1	25 749	4,6
Zlínský	463	4,6	10 117	4,7	26 037	4,7
ČR	9 970	-	215 048	-	554 523	-

Dále z Profilu kraje Vysočina (2013, 2014) víme, že Vysočina zabírá 10. místo na počet HUZ, 11. (12.) místo v počtu lůžek v HUZ a až 13. místo ze 14 na počet pokojů v HUZ, tedy předposlední, kdy má méně pokojů už jen kraj Pardubický (7 180/7 673, 3,9 %;

3,6 %). Podíl kraje v kategoriích je ve srovnání s ČR ve všech případech spíše podprůměrný, což se reflektuje i ve významu Vysočiny jako turistického regionu.

Tabulka 7 a 8 zobrazuje stejné kategorie údajů o HUZ jako v předchozím případě, ale zaměřuje se na srovnání mezi okresy kraje Vysočina. Z obou tabulek je patrná nerovnoměrnost rozložení ubytovacích kapacit v kraji, kdy je v okrese Žďár nad Sázavou v roce 2012 29,7 % HUZ, 31,7 % z počtu pokojů a 32,3 % lůžek a v roce následujícím, tj. 2013, se tyto hodnoty ještě zvyšují (33 %, 33,5 %, 33,8 %). Oproti tomu nejnižší hodnoty roku 2012 byly zjištěny v krajích Havlíčkův Brod (nejmenší podíl na počtu pokojů – 13,8 % a lůžek – 13,4 %) a Třebíč (nejmenší podíl na počtu HUZ - 15 %). V roce 2013 se situace oprátila ku prospěchu okresu Třebíč, který vytvořil více nových HUZ (23), nežli Havlíčkův Brod (13).

Tabulka 7: HUZ v okresech kraje Vysočina k 31.12.2012 (vlastní zpracování dle: Kapacity hromadných ubytovacích zařízení - časová řada. VDB ČSÚ Praha, 2013)

Okres	Počet HUZ		Počet pokojů		Počet lůžek	
	celkem	%	celkem	%	celkem	%
Havlíčkův B.	66	17,1	969	13,4	2 878	13,6
Jihlava	74	19,1	1 535	21,3	3 851	18,2
Pelhřimov	74	19,1	1 281	17,7	4 237	20,1
Třebíč	58	15,0	1 149	15,9	3 322	15,7
Žďár nad S.	115	29,7	2 287	31,7	6 814	32,3
Kraj celkem	387	100,0	7 221	100,0	21 102	100,0

Tabulka 8: HUZ v okresech kraje Vysočina k 31.12.2013 (vlastní zpracování dle: Kapacity hromadných ubytovacích zařízení - časová řada. VDB ČSÚ Praha, 2013)

Okres	Počet HUZ		Počet pokojů		Počet lůžek	
	celkem	%	celkem	%	celkem	%
Havlíčkův B.	79	15,6	1 221	13,8	3 442	13,4
Jihlava	86	17,0	1 787	20,1	4 469	17,4
Pelhřimov	92	18,2	1 463	16,5	4 957	19,3
Třebíč	81	16,0	1 429	16,1	4 177	16,2
Žďár nad S.	167	33,1	2 977	33,5	8 704	33,8
Kraj celkem	505	100,0	8 877	100,0	25 749	100,0

Poslední z tabulek z části s hromadnými ubytovacími zařízeními je zobrazení příjezdů, přenocování a průměrného počtu přenocování hostů podle krajů ČR v roce 2012. Pro srovnání byl zařazen i kraj Hlavní město Praha, který má pochopitelně nejvyšší počet příjezdů (39,5 %) i přenocování (34,4%), s velkým rozdílem následuje kraj Jihomoravský (JMK, 8 %, 5,4 %), který ovšem v prvenství u počtu přenocování předbíhá kraj Jihočeský (7,3 %). Nejméně počtu příjezdů i počtu přenocování má kraj Pardubický (2,4 %, 2,4 %), který je s výše jmenovanými v tabulce také uvedený právě pro možnost srovnání s nejnižšími hodnotami. Dalším údajem je souhrnný počet příjezdů i přenocování za celou Českou republiku.

Tabulka 9: Hosté v HUZ ve vybraných krajích ČR v roce 2013 (Vlastní zpracování dle Cestovní ruch – časové řady. ČSÚ Praha, 2014)

Kraj	Počet příjezdů		Počet přenocování		Prům. počet přenocování	
	celkem	cizinci	celkem	cizinci	celkem	Cizinci
Hl. m. Praha	5 899 630	5 047 956	14 654 282	13 056 931	2,5	2,6
JMK	1 427 154	505 234	2 838 285	912 009	2,0	1,8
Jihočeský	1 138 549	349 694	3 188 706	760 177	2,8	2,2
Vysočina	448 401	67 165	1 180 153	175 114	2,6	2,6
Pardubický	369 233	53 048	1 035 572	139 020	2,8	2,6
ČR	15 407 671	7 851 865	43 308 279	22 144 896	2,8	2,8

HUZ v kraji Vysočina v roce 2013 navštívilo pouze 3,2 % turistů z celkové počtu, kteří navštívili HUZ v ČR, ve výsledku se jedná o třetí nejnižší podíl mezi kraji, nižší vykazuje pouze zmiňovaný Pardubický a Ústecký kraj. Mezi cizinci bylo pak pouhých 0,7 % takových, kteří HUZ v kraji navštívili, což je druhý nejnižší podíl ze všech krajů ČR. Vysočina je turistickým regionem, u něhož platí výrazná převaha domácích návštěvníků. Návštěvnost je také ovlivněna faktem, že v kraji nebyly vybudovány lázně (neexistence vhodných přírodních podmínek), což z něj činí jediný takový kraj v celé České republice (Profil kraje Vysočina, 2014).

V kapitole 2.5 byly uvedeny způsoby vymezení venkovského prostoru na území České republiky. Z důvodu budoucích analýz projektů podpořených z Programu rozvoje venkova na území kraje Vysočiny je však třeba zjistit, jaký prostor v kraji lze považovat za venkovský a na základě toho poté provést relevantní zhodnocení.

5.3 VYMEZENÍ VENKOVA V KRAJI VYSOČINA

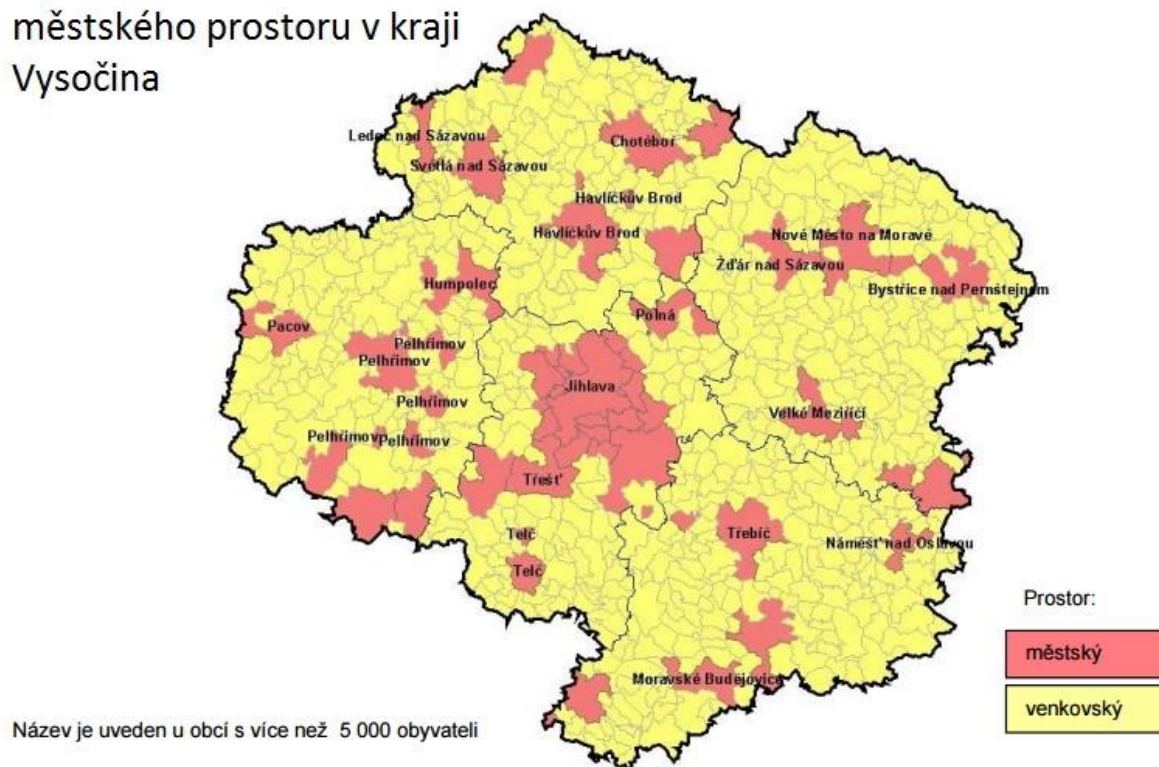
Vymezení venkova bylo v tomto případě provedeno na úrovni obcí, vychází z počtu obyvatel, ploch a statutů obcí k 1.1.2007 a vytváří šest variant (czso.cz):

- I. Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 2 000 obyvatel
- II. Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 1 000 obyvatel a dále obce s velikostí do 3 000 obyvatel, které mají hustotu zalidnění menší než 100 obyvatel/km²
- III. Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 1 000 obyvatel a dále obce s velikostí do 3 000 obyvatel, které mají hustotu zalidnění menší než 150 obyvatel/km²
- IV. Venkovským prostorem jsou všechny obce, které nemají statut města
- V. Venkovským prostorem jsou všechny obce, které nejsou obcemi s pověřeným obecním úřadem a nemají statut hlavního města
- VI. Venkovským prostorem jsou všechny obce s velikostí do 2 000 obyvatel mimo obcí v zázemí krajských měst

Dle jednotlivých variant vymezení žije v kraji Vysočina na venkově 207 286 obyvatel (6.varianta) až 229 476 (5.varianta), to je zhruba 40,5 – 44,9% obyvatel kraje. Oproti celostátnímu průměru je podíl venkovského obyvatelstva o 10,6 – 17,2 procentních bodů vyšší, opět dle 6. a 5 varianty. Výměra venkova při poslední variantě činí 533 124 ha, v příkladě páté varianty je výměra až 564 938 ha, tato čísla představují 78,5 – 83,1% celkové plochy kraje Vysočina. Z celkového počtu 704 obcí je dle těchto kritérií 656 – 678 považováno za venkovské, podílově je tedy venkovských obcí 93,2 – 96,3%. Oproti celorepublikovým hodnotám lze kraj považovat za výrazně venkovský.

Následující mapa zobrazuje venkov vymezený na základě VI. varianty a je výchozí mapou pro posouzení venkovského prostoru v souvislosti s analýzou a hodnocením programů schválených a podpořených PRV v rámci programového období 2007 - 2013 v rámci této bakalářské práce.

Vymezení venkovského a městského prostoru v kraji Vysočina

Obrázek 2: Vymezení venkova v kraji Vysočina dle VI. kritéria (czso.cz)

Kromě samotného vymezení venkova je třeba znát i potenciál pro jeho rozvoj, silné a slabé stránky území, v jakých oblastech je možnost dalšího rozvoje a co může rozvoj naopak zbrzdit či přímo ohrozit, aby bylo možné zhodnotit, jakou širí potenciálu analyzované projekty využívají.

5.4 POTENCIÁL KRAJE VYSOČINA PRO ROZVOJ VENKOVSKÉ TURISTIKY

Vysočina je jedním z mála regionů tvořících relativně homogenní a přirozený celek, téměř celý kraj totiž vyplňuje jeden geomorfologický celek Českomoravské vrchoviny s rázem pahorkatiny až vrchoviny. Krajinný ráz výrazně nenarušují ani antropogenní tvary reliéfu, pouze pozůstatky důlní činnosti v lokalitách Dolní Rožínka, Mrákotín, Vanov a Lipnice. Reliéf místy narušuje dálnice D1. Sídlní struktura kraje je také příznivá, je zde vysoký počet rovnoměrně rozložených malých obcí a lesy, louky a vodní plochy spolu s obdělávanou půdou se vhodně a často střídají. Díky zmíněným faktům je v kraji vysoký turistický potenciál, stále ovšem čeká na svůj rozvoj (Strategie rozvoje cestovního ruchu v kraji Vysočina na období 2008 – 2013).

SWOT analýza potenciálu rozvoje:

Tabulka 10: Silné a slabé stránky pro potenciál rozvoje venkovského CR v kraji Vysočina (Strategie rozvoje cestovního ruchu v kraji vysočina na období 2008 - 2013)

Silné stránky	Slabé stránky
Poloha kraje Vysočina uprostřed ČR	Špatná kvalita vody v přírodních koupalištích a rybnících (chov ryb)
Existence řady chráněných území a jejich zpřístupnění naučnými stezkami	Nízké vodní stavy řek limitují jejich využitelnost pro vodní turistiku
Typ a zachovalost krajiny	
Kvalita životního prostředí	

Tabulka 11: Příležitosti a hrozby potenciálu rozvoje venkovského CR v kraji Vysočina (Strategie rozvoje venkovského cestovního ruchu v kraji vysočina na období 2008 - 2013)

Příležitosti	Hrozby
Zachovalá příroda a atraktivita krajiny příznivě ovlivňují obraz regionu	Nebezpečí poškození přírody a krajiny neuváženými investičními akcemi – rozmach větrných elektráren
	Poškození krajinných prvků vlivem neorganizovaného a živelného rozvoje CR
	Změna klimatu – nejisté sněhové podmínky mohou ovlivnit zimní turistiku

Mezi 5 nejnavštěvovanějších míst se řadí (setupně): zoologická zahrada Jihlava, státní zámek Telč, western Šiklův Mlýn, státní zámek Jaroměřice nad Rokytnou a Památkový areál Zelená Hora, Žďár nad Sázavou (vysocinatourism.cz).

5.4.1 Přírodní předpoklady

Přírodně nejvíce hodnotné území se nachází na severu kraje Vysočina, jedná se hlavně o Žďárské vrchy, které jsou nejatraktivnější lokalitou kraje s vrcholy Devět skal, Zkamenělý zámek, Milovské a Rybenské Perníčky, Čtyři palice, Drátník, Tisůvka a Lisovská, Malínská, Pasecká a Rozštípená skála. Další významnou lokalitou jsou Železné hory, které jsou spolu s předchozími jmenovanými Žďárskými vrchy Chráněnou krajinnou oblastí (CHKO). Mezi oblíbenou oblast patří i území mezi Jihlavou, Telčí a Pelhřimovem se skalními výchozy a kamennými moři. Nachází se zde i nejvyšší hora kraje – Javořice. Typická pro okrajové části kraje jsou zaříznutá údolí řek, protékají tu řeky Oslava, Jihlava, Rokytná, Svatka, Sázava a Želivka. Významným centrem cestovního ruchu a turistiky je oblast Velké Dářko-Škrdlovice nacházející se v jednom z nejkrásnějších míst u rybníka Velké Dářko (risy.cz).

Na Vysočině se dále nachází 3 Národní přírodní památky, 7 Národních přírodních rezervací, 94 přírodních památek a 67 přírodních rezervací (dedictvivysociny.cz).

5.4.2 Kulturně-historické předpoklady

Na území kraje Vysočiny se nachází tři atraktivity, které jsou zapsány na Seznamu světového dědictví UNESCO a mají tak mezinárodní význam. První z nich je městská památková rezervace Telč, dále areál národní kulturní památky poutního kostela sv. Jana Nepomuckého na Zelené Hoře u Žďáru nad Sázavou a židovská čtvrť a bazilika sv. Prokopa v Třebíči. (kr-vysocina.cz)

V kraji se nachází také 10 národních kulturních památek (NKP), např. zámek Náměšť nad Oslavou, 22 městských památkových zón (MPZ) a 3 městské památkové rezervace (MPR), tj. Telč, Pelhřimov a Jihlava. Vesnické památkové rezervace (VPR) jsou zde 3 a vesnických památkových zón (VPZ) 5. (Strategie rozvoje cestovního ruchu v kraji Vysočina v letech 2006 – 2013)

Velmi oblíbenými a navštěvovanými atraktivitami v kraji jsou také hrady a zámky (zámek Velké Meziříčí, hrad Ledec nad Sázavou) a církevní památky (židovská čtvrť a synagoga v Golčově Jeníkově). Na území nalezneme také technické (mosty) a vojenské (městské opevnění v Jihlavě) památky (dedictvivysociny.cz).

5.4.3 Sporty a rekreace

Vysočina skýtá výborné podmínky pro aktivní dovolenou jak v létě, tak i v zimě. Krajinou vedou stovky kilometrů turistických tras pro pěší, cyklisty i jezdce na koni, které udržuje především Klub českých turistů a některé místní neziskové organizace, počet tematických tras, zapojení již existujících tras do turistických programů, terénní informační systém či počet bezpečných úseků na cyklotrasách je ale hodnocen jako nedostačující. Velké vodní plochy mohou využít surfaři, je zde i mnoho rybníků k rybaření. Nové Město na Moravě je v zimě známé svým běžkařským terénem, v kraji roste i počet sjezdovek. (risy.cz)

Hlavní rekreační funkcí kraje je středně náročná pobytová a pohybová turistika, důležitá je letní sezóna. Velký rekreační potenciál představují lokality v údolí řek Sázavy (Hamry nad Sázavou, Stvořidla), Doubravy (Bílek), Jihlavy, Svratky (v celé délce od Svratky přes Jimramov a Vírskou nádrž k Nedvědici), Oslavy, dále např. Balinské údolí, údolí Loučky/Bohrůvky, Bystřice, Želivky a Hejlovky atd. Turistická atraktivita oblastí je zvýšena četnými hradními zříceninami. Cílem mnoha turistickým výletů jsou i samotné prameny řek, např. Dyje a Svratky. Charakter krajiny navíc dotvářejí četné rybníky (Profil kraje Vysočina, 2013). Kraj je vyhledávanou rekreační oblastí zejména pro obyvatelstvo Brna a Prahy (Šauer a Vystoupil, 2009).

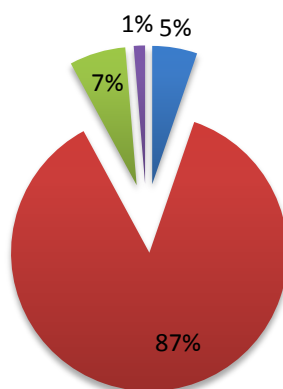
6. ANALÝZA PROJEKTŮ PODPOŘENÝCH V RÁMCI OSY III. OPATŘENÍ 1.3 PODPORA CESTOVNÍHO RUCHU V KRAJI VYSOČINA

6.1 PROJEKTY PODPOŘENÉ Z OPATŘENÍ 1.3 PODPORA CESTOVNÍHO RUCHU V KRAJI VYSOČINA

Hlavním tématem této kapitoly je analýza všech schválených a tedy i podpořených projektů v rámci opatření 1.3 Podpora cestovního ruchu z Programu rozvoje venkova v programovém období 2007 – 2013. Cílem této analýzy je definování a roztřídění projektů dle relevantních kritérií a zhodnocení naplnění idee venkovského cestovního ruchu.

V programovém období 2007 – 2013 bylo na území kraje Vysočina schváleno celkem 76 žádostí o finanční podporu projektu, především se jednalo o projekty v rámci záměru b), pod který spadá 72 žádostí, na záměr a) tedy připadají žádosti 4. Celková dotace na projekty činila 276,7 mil. Kč, z kterých byla naprostá většina (99%) alokována v záměru b), přesněji 274 mil. Kč, na projekty v záměru a) bylo tedy získáno 1 % z celkové dotace, což představuje 2 654 160 Kč. Z těchto údajů vyplývá, že čerpání dotace bylo využito hlavně na výstavbu či rekonstrukci ubytování, rekreačních a sportovních zařízení, což je znázorněno v grafu 1.

■ Stezky ■ Ubytování ■ Sportovní zařízení a půjčovny ■ Ostatní

Graf 1: Roztřídění projektů dle předmětu (vlastní zpracování)

Položkou „ostatní“ je míněn konkrétní projekt „Rekonstrukce Náglova statku“ v Kostelní Myslové, o kterém je dohledatelná pouze informace o plánované přestavbě statku na muzeum a vzniku centra Evropské školy pro umění a kulturu (holocaust.cz).

Dotace z PRV 2007 – 2013 z Opatření 1.3 Podpora cestovního ruchu byly čerpány, resp. schvalovány, v šesti kolech příjmu žádostí – 2., 4., 7., 10., 13. a 17. kolo. Tabulka 12 tak zobrazuje alokaci finančních zdrojů a množství projektů připadajících na jednotlivá kola výběru.

Tabulka 12: Alokace finanční zdrojů v jednotlivých kolech výběru (vlastní zpracování)

Výběrové kolo	Schválené žádosti	Dotace (v tis. Kč)
2.	10	26 535
4.	7	17 742
7.	11	43 170
10.	13	57 145
13.	9	44 591
17.	26	87 524
celkem	76	276 707

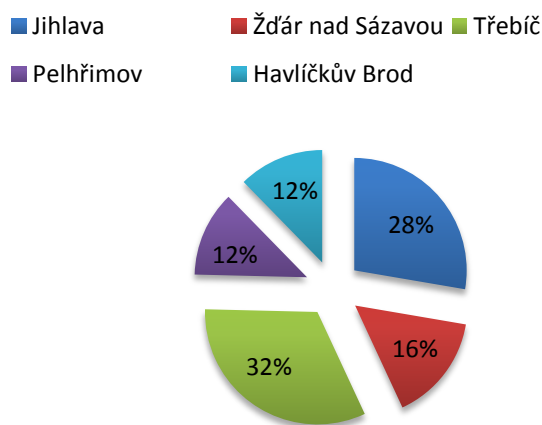
6.2 HODNOCENÍ A ANALÝZA PROJEKTŮ

Roztřídění podpořených projektů proběhlo na základě několika kritérií. Účelem zvolených kategorií bylo vytvoření přehledu pro lepší schopnost komparace projektů, ať už mezi okresy, žadateli nebo záměry (předměty) projektů. Vymezení hodnocených 65 projektů ze 76 bylo již popsáno v metodice, vzhledem ke snížení počtu hodnocených projektů se tvšak také snížila suma celkové dotace získána v programovém období 2007 - 2013 pro kraj Vysočina, s kterou se pracuje v následující analýze. Původní částka 276 706 tis. Kč tak byla pořečítána na 229 710 tis. Kč. Vyřazení nežádaných projektů tedy představuje částku 47 mil. Kč (17%) .

6.2.1 Okres realizace projektu

Prvním hodnotícím kritériem je místo, resp. okres, kde byl projekt realizován. Z grafu 2 je patrné, že první příčka v množství schválených žádostí o dotaci z PRV v období 2007

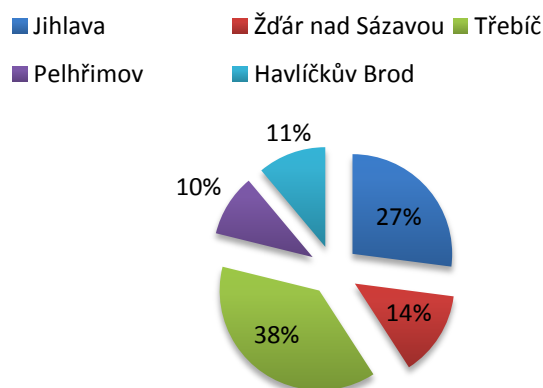
– 2013 patří okresu Třebíč, kdy 32 % z celku (21) reprezentuje 24 podpořených projektů. Následuje okres Jihlava s 28 % (18 projektů). V okresech Jihlava a Třebíč tak bylo realizováno 60 % schválených žádostí. Nejmenší podíl na projektech je zřejmý, okresy Pelhřimov a Havlíčkův Brod získaly shodně každý dotace na osm projektů. Výjimkou nebyla realizace více projektů v jedné obci (Rudíkov, Bohuslavice, Horní Cerekev, Radkovice u Hrotovic, Michalovice, Proseč pod Křemešníkem).

Graf 2: Realizace projektů dle okresu (vlastní zpracování)

6.2.2 Financování dle okresu

Druhým kritériem je výše (poměr) získaných prostředků z celkové dotace v rámci jednotlivých okresů. Ačkoliv se pořadí vzhledem k předchozímu zvolenému kritériu nemění, z grafu 3 je evidentní výraznější rozdíl v částce dotací získaných mezi kraji Třebíč a Jihlava. Faktem ovšem zůstává, že v okrese Třebíč zabírá venkovský prostor větší území, z výběru tak bylo eliminováno méně projektů, resp. v okrese Jihlava *přímo* nevyhovovaly kritériu venkovského prostoru 2 projekty za 10 800 000 Kč.

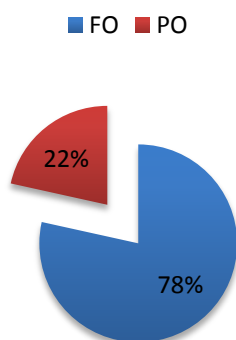

Graf 3: Výše dotace dle okresu (vlastní zpracování)

Zjištěným 38 % získaných financí za okres Třebíč odpovídá 87 mil. Kč, 27 % za okres Jihlava představuje 62 mil. Kč, v návaznosti na předchozí odtavec tedy můžeme tvrdit, že i při započítání zmíněných projektů by se pořadí okresů v konečném důsledku nezměnilo.

6.2.3 Příjemce dotace

Graf 4 zobrazuje rozložení schválených dotací podle typů příjemce v PRV 2007 – 2013. Z údajů je evidentní, že mezi příjemci výrazně převažovaly fyzické osoby, o finanční podporu zažádaly v 51 případech (78 %), dalšími příjemci byly osoby právnické, v jejichž případě bylo schváleno 14 projektů (22 %). Mezi právnickými osobami se vyskytovaly převážně společnosti s ručením omezeným (s.r.o.), jedinou výjimku tvořilo občanské sdružení „Komunitní škola Tasov, o.s.“ se záměrem vybudování stezky.

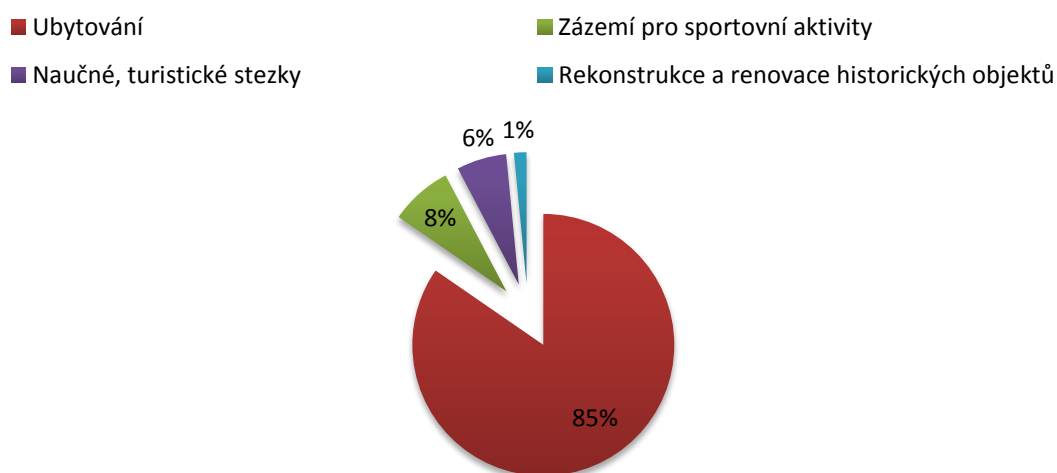

Graf 4: Rozdělení projektů dle typu příjemce (vlastní zpracování)

Stejně jako v případě analýzy vyplacených dotací podle okresů, jsou i mezi příjemci takoví, kteří figurovali ve více než jednom projektu. Každý ze 7 těchto příjemců obdržel finanční podporu na dva projekty, v 5 případech (resp. 10) se ale projekty týkaly prvních a druhých etap v rámci stejné záležitosti, 2 (resp. 4) z případů nejsou dohledatelné. U všech těchto projektů bylo předmětem ubytovací zařízení (výstavba/rekonstrukce).

6.2.4 Předmět projektu

Pro další kritérium bylo vytvořeno pět kategorií pro definování předmětu daných projektů. Jako vhodné kategorie byly zvoleny ubytování, naučné a turistické stezky, zázemí pro sportovní aktivity, rekonstrukce a renovace historických objektů a poslední kategorie pro případy nespádající do žádné ze jmenovaných - jiné. Procentuální rozdělení daných kategorií v souboru je znázorněno v grafu 5.

Graf 5: Rozdělení projektů dle předmětu (vlastní zpracování)

Největší podíl tvoří kategorie „ubytování“ (85%), do této kategorie spadá 55 projektů z 65, pro svou obsáhlost je tedy kategorie dále blíže analyzována v tabulce 13. Během období byly schváleny 4 (6 %) projekty na vytvoření stezek (Poznávací stezka okolo Lhotky, Čtrnáct zastavení s Jakubem Demlem, Naučná stezka o koních a „Stezka“ – místní stezka Rudíkov). Dalších 5 (8 %) projektů se týkalo sportovních zařízení, nicméně v celém souboru jsou i projekty, které i přesto, že nebyly primárně zaměřeny

na výstavbu/rekonstrukci sportovních zařízení, v záměru spolu s ubytováním takové zařízení uvádí. Mezi kategorií „rekonstrukce a renovace historických objektů“ patří již dříve zmíněná rekonstrukce Náglova statku v Kostelní Myslové.

Tabulka 13: Zastoupení různých kategorií ubytování (vlastní zpracování)

TYP UBYTOVÁNÍ	
Penzion	31 (56 %)
Farma	12 (22 %)
Ostatní	10 (18 %)
Ubytovna	2 (4 %)

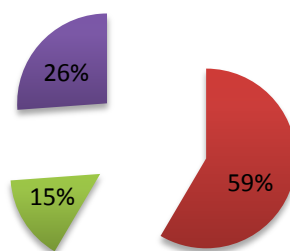
Tabulka 13 rozděluje typy ubytování pro větší přehlednost do pěti kategorií a ukazuje míru jejich zastoupení v souboru. Více než polovina projektů (31, 56 %) z kategorie ubytování se pojila s výstavbou, rekonstrukcí nebo modernizací penzionů. Mezi další významnou zastoupenou formu ubytování patří ubytování na farmě s možností agroturistiky, které se mezi zkoumanými projekty vyskytlo 12x (22 %). Mezi těmito farmami se objevily i biofarmy zakládající si na ekologicky šetrném hospodaření (Biopenzion Ctiboř, Agropenzion Meziboří). Položka ostatní (10, 18 %) obsahuje ostatní druhy ubytování jako ubytování na chalupě nebo v ostatních malokapacitních ubytovacích zařízeních nezařazené v předchozích kategoriích. Zajímavostí je projekt předělávající zámecké prostory na pokoje s možností ubytování v Klokočově, tzv. Zámeček Klokočov. Zbytek ubytování (2, 4 %) představují turistické ubytovny.

Ačkoliv byl počet projektů pro analýzu již snížen, pro potřeby této bakalářské práce je třeba jít ještě hlouběji a vybrat takové projekty, jež splňují ideu venkovského cestovního ruchu a tím rozvíjí český venkov.

6.3 PROJEKTY ROZVÍJEJÍCÍ VENKOVSKÝ CESTOVNÍ RUCH

Následující kapitola vymezuje z celého zkoumaného souboru schválených projektů v PRV 2007 – 2013 jen takové projekty, které se zasluhují o rozvoj venkovského cestovního ruchu a tím i venkova samotného. Postup tohoto druhého vymezení souboru je uveden v metodice.

■ ANO ■ NE ■ NELZE DOHLEDAT

Graf 6: Poměr vyhovujících a nevhovujících projektů v souboru - venkovský cestovní ruch (vlastní zpracování)

Graf 6 zobrazuje tři kategorie vzniklé na základě analýzy pomocí výše popsaných kritérií. Aby byl projekt zařazen do kategorie „Rozvíjející venkovský cestovní ruch“, musel splnit minimálně 3 z 5 popsaných kritérií. Tímto způsobem, byl soubor zmenšen o 10 projektů, což ovšem nebylo konečné zmenšení, 17 (26 %) projektů totiž nebylo možné dohledat a získat o nich tak více informací, do následující analýzy tak nebyly zahrnuty. Počet hodnocených projektů se výsledně snížil na pouhých 38, což odpovídá právě polovině z původního souboru (76). Minimálně 3 podmínky z 5 nesplňovalo 10 souborů, což představuje 10 % z celku.

Díky třídění počtu projektů v souboru v kapitole 6.2 nebylo dále nutné řešit první stanovené kritérium, jak již bylo zmíněno, všechny posuzované projekty byly realizovány ve venkovské oblasti.

Druhá podmínka měla podobné výsledky jako předchozí kritérium, rozvíjení infrastruktury venkovské turistiky bylo splněno téměř ve všech případech, výjimku tvořil jediný projekt, jež se nakonec nedostal do užšího výběru ani za pomoci ostatních kritérií.

Při hodnocení rozšiřování doprovodných služeb venkovské turistiky se soubor začal mírně vymezovat, kritériu nevyhovovalo až 12 projektů, logicky tuto podmínku

nesplňovaly např. stezky (Poznávací stezka okolo Lhotky, Čtrnáct zastavení s Jakubem Demlem, Naučná stezka o koních a blíže nespecifikovaná „místní stezka“) a chalupy.

Kritérium souvislost s historií nebo tradicemi dané oblasti splnilo pouhých 8 projektů, mimo jiných zde figuruje opět Čtrnáct zastavení s Jakubem Demlem nebo vyřazený projekt o rekonstrukci Náglova statku zachovávající exteriér i interiér budovy a vytvoření muzea o životě p. Nágla.

Zdaleka nejmenší míru plnění (pouhých 5 projektů z 38, 13 %) představuje kritérium poslední, kdy se hodnotí souvislost projektu s ekologií. Splnění tohoto kritéria se až na jeden případ pojí s farmami (Biopenzion Ctiboř). Situace v penzionech, ubytovnách a ost. je z tohoto pohledu neuspokojivá.

Pro úplné shrnutí je v následující tabulce 14 uveden počet projektů připadající na počet splněných kritérií (v různých kombinacích). Jak by se dal předpokládat, nejvíce projektů splňovalo nejnižší možnou hranici pro zařazení mezi ty, které se zasluhují o rozvoj cestovního ruchu a stejně tak i naopak. Dva případy s nejvíce splněnými kritérii, tj. 5, jsou dále konkretizovány v kapitole 6.4.

Tabulka 14: : Počet projektů připadající na počet splněných kritérií (vlastní zpracování)

Počet splněných kritérií (3 – 5)	Počet projektů
3	30
4	6
5	2

Hlavním účelem tohoto úseku analýzy bylo rozložit soubor tak, aby bylo zjevné, jaká část projektů vyhovuje a nevyhovuje zvoleným kritériím a účastní se tak rozvoje venkovského cestovního ruchu na území kraje Vysočina a opačně. Výsledným zjištěním je, že z původního rozsahu souboru projektů schválených v programovém období 2007 – 2013 se o rozvíjení venkovského turismu za použití těchto podmínek dá hovořit v polovině případů (38 ze 76) a všechny z nich splňují první dvě kritéria vymezení souboru (tj. projekt byl realizován ve venkovské oblasti, projekt rozvíjí infrastrukturu venkovské oblasti), naopak poslední kritérium (tj. význam projektu nebo jeho souvislost

s ekologií) bylo pro naprostou většinu projektů problémové a nesplněné. Stejně tak souvislost projektu s kulturou a tradicemi nesplňovala řada projektů (79 %).

6.3.1 Výše dotací pro projekty rozvíjející VCR

Z následující tabulky rozložení dotací podle jednotlivých předmětů projektů (tj. ubytování, naučné a turistické stezky, zázemí pro sportovní aktivity) lze vyčíst, že největší objem dotací (75 386 tis. Kč, 54 %) byl získán na projekty, které realizovaly výstavbu, rekonstrukci či modernizaci penzionů. S ohledem na dříve zjištěné údaje to není překvapivý výsledek. Při srovnání s výší celkové dotace na projekty pro území kraje Vysočiny v PRV 2007 – 2013 je tato hodnota však více než ¼ z celku.

Po zhodnocení a vyřazení nerelevantních projektů jsme zjistili, že podmínkám rozvoje venkovského turismu vyhovuje přesně polovina z celého souboru, tj. 38/76. Zajímavým údajem ovšem je, že stejně tak 50 % z celkových dotací připadá právě na projekty splňující tuto ideu venkovského cestovního ruchu, což není samozřejmým jevem.

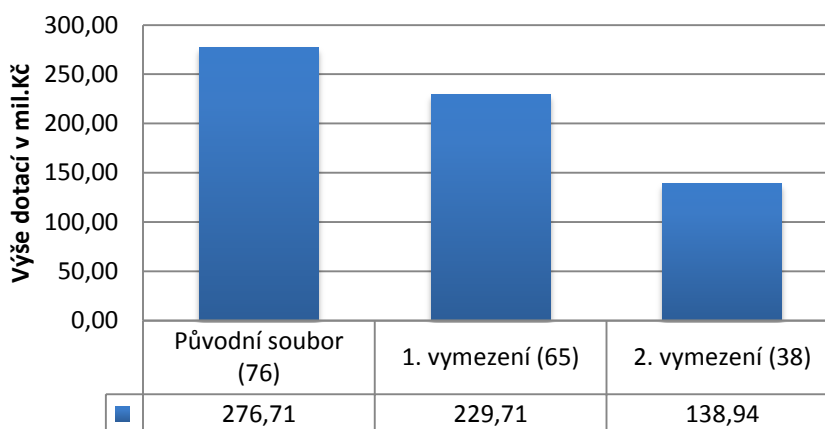
Tabulka 15: Počet projektů a výše dotace v různých kategoriích projektů (vlastní zpracování)

Předmět projektu		Počet projektů	Dotace v tis.. Kč	Podíl z dotací na VCR	Podíl z celkových dotací
Ubytování	Penzion	18	75 386	54 %	27 %
	Farma	10	36 497	26 %	13 %
	Ostatní	4	18 230	13 %	7 %
	Ubytovna	0	0	0 %	0 %
Naučné/turistické Stezky		2	873	1 %	0 % (0,3 %)
Zázemí pro sportovní aktivity		4	7 953	6 %	3 %
Celkem		38	138 939	100 %	50 %

Graf 7 zobrazuje srovnání výše dotací v jednotlivých etapách hodnocení projektů. „1.vymezení“ představuje hodnocení souboru o 65 projektech v kapitole 6.2, kdy byly vyřazeny projekty nerealizované ve venkovském prostoru (2) a projekty, v jejichž případě nebylo možné dohledat místo realizace, tudíž nemohly být hodnoceny.

Druhým vymezením je míněno hodnocení pouze těch souborů, které splňují minimálně 3 kritéria z 5 a zasluhují se tak o rozvoj venkovského cestovního ruchu.

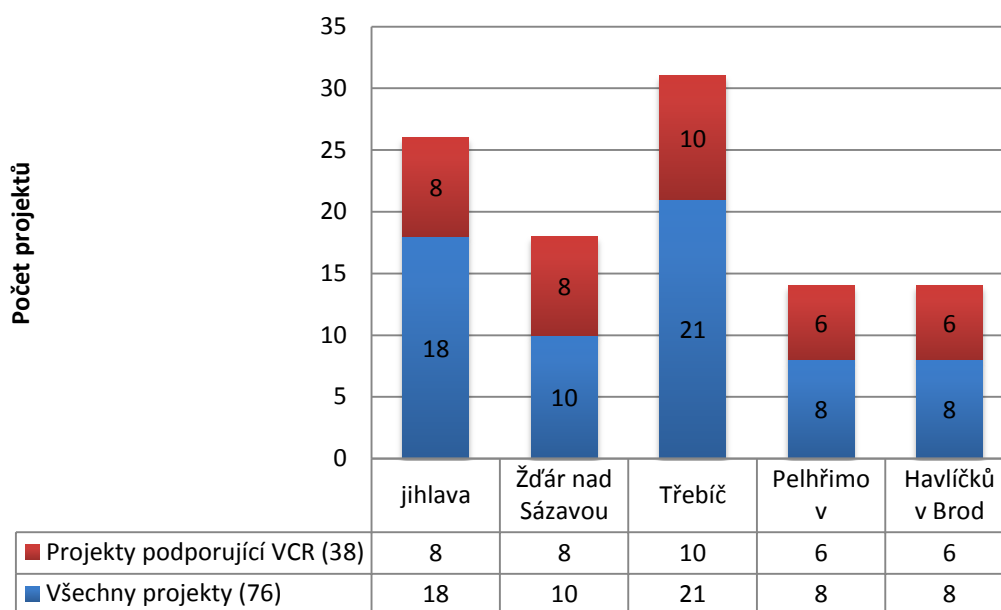
V grafu je názorně ukázáno zjištění z předchozí tabulky, kdy 138,94 mil. Kč získaných z dotací na projekty rozvíjející VCR představuje cca 50 % z celkové výše dotace na PRV 2007 – 2013 pro ČR.

Graf 7: Výše dotací v jednotlivých fázích vymezení (vlastní zpracování)

6.3.2 Projekty rozvíjející VCR podle okresu

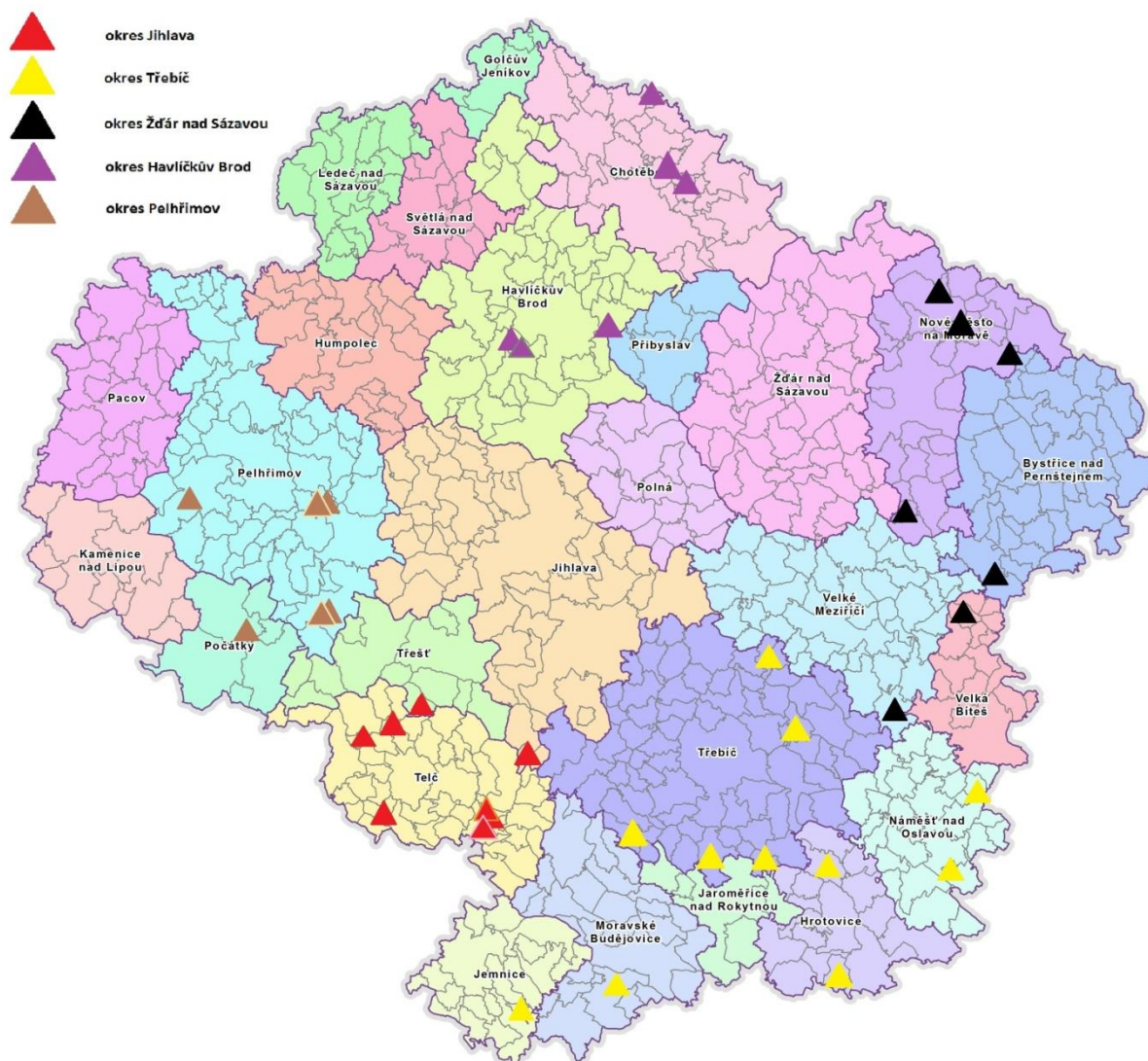
Srovnání počtu všech projektů s těmi, co byly zahrnuty pouze do souboru projektů podporujících VCR nabízí následující graf. Z grafu 8 je zřejmé, že nejvíce projektů v obou případech bylo realizováno na území okresu Třebíč, naopak nejméně projektů – opět shodně, proběhlo na území okresů Pelhřimov a Havlíčkův Brod.

Graf 8: Srovnání projektů rozvíjejících VCR s celým souborem (vlastní zpracování)

Nejvíce projektů s tématem penzionů se vyskytovalo v okrese Třebíč (8), naopak nejméně v okrese Havlíčkův Brod (1), ten měl ovšem oproti ostatním územím největší podíl projektů s tématem farmy (4), které se téměř nevyskytovaly v okresech Jihlava, Třebíč a Žďár nad Sázavou (1, 1, 1). S projekty týkající se sportovních zařízení a sportovního vyžití se nejvíce počítalo v okrese Žďár nad Sázavou, ovšem toto prvenství se ve výsledku týká pouhých 2 případů.

Projekty podporující venkovský cestovní ruch jsou přehledně zakresleny na obrázku (mapě) 3 kraje Vysočina a barevně rozlišeny dle okresů pro větší přehlednost.

Obrázek 3: Přehled projektů podporujících VCR v kraji Vysočina (vlastní zpracování)

Z uvedené mapy je evidentní, že většina projektů rozvíjející VCR podpořená z Programu rozvoje venkova v letech 2007 – 2013 byla realizována v okrese Třebíč, kde tuto skutečnost podporují lokality jako Dalešicko, Mohelno, Údolí řek Oslavy a a Chvojnice, které je přírodní rezervací, přírodní park Rokytná a Třebíčsko atp., stejně tak spousta památek, jako například zámek v Jaroměřicích nad Rokytnou, Náměšti nad Oslavou či Budišově. Sám Třebíč pak nabízí památku UNESCO, baziliku sv. Prokopa.

6.4 PŘÍKLADY PROJEKTŮ PODPORUJÍCÍ VENKOVSKÝ CESTOVNÍ RUCH

Jak již bylo avizováno v předchozí kapitole, součástí hodnocení projektů rozvíjející venkovský cestovní ruch je i výběr a bližší specifikace těch projektů, které nejvíce vyhovovaly stanoveným podmínkám. V případě vymezeného souboru se jednalo o 2 projekty, které splňovaly všechna stanovená kritéria.

Každý z projektů je realizován ve venkovské oblasti, rozvíjí infrastrukturu venkovského cestovního ruchu a nabízí doprovodné programy/aktivity. Oba projekty nabízí možnost agroturistiky, podporují a zajímají se o ekologii a rozvíjí či udržují zvyklosti, tradice a kulturu dané oblasti.

6.4.1 Mlýn Třeštice

Prvním z jmenovaných projektů je „Rekonstrukce objektu č.p. 32, Třeštice“ (Mlýn Třeštice - penzion) realizovaná v několika etapách v letech 2006 – 2011 s dotací ve výši téměř 5 900 tis. Kč. Žadatelem je FO, zemědělský podnikatel p. Abraham Hofhanzl. Penzion se nachází na okraji vesnice Třeštice mezi městy Třešť a Telč a jeho areál je tvořen budovou starého mlýna s dalšími přistavenými budovami, na dvoře se nachází také včelín a ovčín.

Třeštický mlýn má velmi bohatou historii sahající až do roku 1475, dvakrát vyhořel a často měnil majitele. Dnešní podobu má právě díky dotacím z Programu rozvoje venkova v letech 2007 – 2013 z 2. kola příjmu žádostí (2008).

Ubytování je možné buď v budově starého mlýna nebo v budově nové stodoly v 5 apartmánech různých velikostí. Apartmány jsou vytvořeny v souladu s tradicí a historií objektu z přírodních materiálů. Obě budovy jsou vytápěny kombinací ekologických zdrojů energie.

Mezi doprovodné služby nabízené penzionem patří např. možnost vypůjčení kol i jiných sportovních potřeb, je zde zřízeno dětské a sportovní hřiště a relaxační sportovní sál. Mlýn dále nabízí možnost rybolovu na vlastních rybnících a návštěvu, také vlastního, vinného sklípku s drobným občerstvením, věnuje se agroturismu a na vlastní ekofarmě

majitelé chovají včely a ovce. Pracovníci navíc zajistí dopravu do a z penzionu z/k místu hromadné dopravy.

6.4.2 Vařejkův dvůr

Druhým zmiňovaným projektem je „Agropenzion Meziboří“. Žadatelem je opět FO, Libor Vařejka, který získal z PRV 2007 – 2013 v 17. kole příjmu žádostí dotaci na rekonstrukci své farmy Vařejkův dvůr ve výši 4 788 tis. Kč. Statek se nachází ve vesnici Meziboří zhruba 18 km severovýchodně od Velkého Meziříčí.

Ubytování je možné ve třech pokojích (dvoulůžkový, třílůžkový a pětilůžkový) s vlastním sociálním zařízením a společnou kuchyňkou. V přízemí objektu lze případně využít služeb restaurace.

Farma hospodaří ekologicky šetrnými způsoby již od roku 2001, pěstuje se zde tradiční i speciální zemědělské plodiny, zelenina a ovoce. Farma se také zabývá sběrem léčivých rostlin a chovem zvířat, ke kterým je umožněn přístup. Všechny bioprodukty lze samozřejmě zakoupit i na farmě pro vlastní potřebu.

7. SHRNU TÍ VÝSLEDKŮ A ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo zhodnocení schválených projektů z Programu rozvoje venkova v programovém období 2007 – 2013 v rámci opatření 1.3 Podpora cestovního ruchu na území kraje Vysočina.

Za zkoumané období bylo pro území kraje Vysočina schváleno celkem 76 projektů v průběhu 6 výběrových kol (2., 4., 7., 10., 13., 17.), přičemž nejvíce z nich bylo schválených v kole posledním (26). Celková výše dotace na všechny projekty činila 276, 7 mil. Kč, naprostá většina (99%) však připadla na projekty v záměru b), tedy na výstavbu, rekonstrukci či modernizaci ubytovacích, rekreačních a sportovních zařízení, což ovšem není až tak překvapivé.

Při následující analýze byl soubor projektů zmenšen o ty, u kterých nebylo možné dohledat přesné místo realizace, případně nebyly realizovány ve venkovském prostoru, hodnoceno tak dále bylo 65 projektů s výší dotace 229,71 mil. Kč. Z tohoto vymezení byla necelá 1/3 realizována v okrese Třebíč, následuje okres Jihlava (málo přes ¼ ze souboru). Okresu Třebíč zůstává prvenství také z hlediska finální získané částky na projekty (38 % z celkové dotace pro kraj), Jihlava svůj podíl nepatrně snížila, především z důvodu vyřazení dvou významných projektů (nesplnění kritéria realizace ve venkovském prostoru). Z hlediska příjemců dotace převažovaly fyzické osoby (78 %), mezi právníckými osobami figurovaly, až na jednu výjimku občanského sdružení, pouze společnosti s ručením omezeným. Předmětem projektu bylo v 55 případech (85 %) ubytování (výstavba, rekonstrukce, modernizace ubytovacích zařízení) s největším zastoupením penzionů (31) a farem (12), mezi zbylé typy ubytování byly zařazeny např. chalupy, dále pak také ubytovny (2). Zázemí pro sportovní aktivity bylo předmětem realizace 8 % projektů, naučné a turistické stezky 6 % a rekonstrukcí historických objektů zabýval pouze jeden projekt, tj. 1 %.

Jako stěžejní část práce byly hodnoceny projekty rozvíjející venkovský cestovní ruch, pro tuto analýzu bylo opět nutné zredukovat počet projektů, 17 projektů nebylo možné dohledat a 10 nesplňovalo stanovená kritéria, počet projektů rozvíjející cestovní ruch

tak odpovídal přesně polovině z původního souboru, tj. 38 dále hodnocených projektů, na které připadlo 50 % z celkové výše dotace z PRV 2007 – 2013, tj. 138,94 mil. Kč.

Mezi kritéria, která byla splněna každým projektem patřila realizace ve venkovské oblasti a požadavek na rozvoj infrastruktury venkovské oblasti, z tohoto pohledu byl výběr projektů ošetřen již dříve. Největším „problémem“ bylo splnění kritéria ekologie, tj. souvislost nebo význam projektu s ekologií, které splňovalo pouze 5 projektů, stejně tak kritérium spjitosti s kulturou a tradicemi dané oblasti bylo splněno pouze v 8 případech. Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem o míře projektů zaměřených na ubytovací zařízení není překvapivé, že 54 % z prostředků na rozvoj venkovského cestovního ruchu připadlo na projekty spojené s výstavbou či rekonstrukcí penzionů, z celkové dotace pro kraj Vysočina tato částka tedy představuje 27 %. Další významnou položkou bylo ubytování v rámci farem, těmto projektům odpovídala ¼ prostředků získaných na rozvoj VCR. Stejně jako v případě prvního vymezení souboru mezi okresy realizace převládá Třebíč s 10 projekty, druhé místo už však zabírají okresy dva, Jihlavský a okres Žďár nad Sázavou, kdy bylo v obou případech realizováno 8 projektů, okresy Pelhřimov a Havlíčkův Brod nemají velký rozestup, oba realizovaly shodně po 6 projektech.

Na základě výsledků z uvedené analýzy a informací o přírodně nejvíce hodnotném území rozkládajícím se na severu kraje, případně o oblíbeném území mezi Jihlavou, Telčí a Pelhřimovem, je otázkou, proč právě na těchto územích nebylo realizováno více projektů a co je příčinou většího rozvoje venkovského turismu právě v lokalitách jako Třebíčsko a ORP Telč. Vysvětlení, alespoň v případě projektů zaměřených na ubytovací kapacity (v okrese Třebíč všechny projekty rozvíjející VCR, v okrese Jihlava 6 projektů z 8), by mohl nabízet i počet hromadných ubytovacích zařízení v jednotlivých okresech. Nejvíce oblíbené přírodní lokality jako Žďárské vrchy a Železné hory se nachází právě na severu kraje, zasahují do okresů Havlíčkův Brod a Žďár nad Sázavou, v těchto dvou okresech je také téměř polovina všech HUZ (rok 2013 – 47 %, rok 2014 – 49 %), oproti zbývajícím částem kraje je tu tedy mnohem více možností k ubytování a i poptávka, v závislosti na její výši, tak může být lépe uspokojena. Naopak okres Třebíč v tomto ohledu zaostává, např. v roce 2014 byl počet HUZ ve srovnání s okresem Žďár nad

Sázavou méně než poloviční, odpovídal tomu i počet pokojů a lůžek. Ubytovací kapacity okresu Jihlava se pak nachází právě v městských oblastech. Z uvedeného vyplývá, že potenciál okresu Třebíč a ORP Telč je zjevně méně využíván, což v současnosti znamená více příležitostí pro využití jeho rozvoje a tedy navýšení ubytovacích kapacit. Neméně důležité jsou však i přírodní předpoklady v podobě téměř nenarušené krajiny a oblíbených lokalit jako Dalešicko a Mohelno, v neposlední řadě může tato oblast nabídnout i mnoho kulturních památek.

Dalším výstupem bakalářské práce by mělo být zhodnocení projektů vzhledem k následujícímu programovému období PRV 2014 – 2020 a možnosti jejich podpory. Rozvoj venkova jako takový již není hlavním cílem PRV v novém programovém období, ač slovo „venkov“ ve svém názvu program uvádí. Nové zaměření programu je výrazně směřováno k aktivitám spojeným s inovacemi a hlavně ochranou životního prostředí a řešení témat změn klimatu. Další změnou je snížení celkové výše dotací, která bude přerozdělována mezi jednotlivé státy a priority, což znamená, že na podporu cestovního ruchu, resp. na prioritu P6, která v sobě obsahuje možnost finanční podpory rozvoje venkovského cestovního ruchu, není vyměřena taková výše dotací jako v minulém programovém období - 26,7 mld. EUR, v novém období se počítá s částkou o 16 mld. EUR nižší (MZe, 2015). Další důležitou skutečností ovšem je, že rozvoj venkovského cestovního ruchu bude podporován jen v případě agroturistiky, což znemožní čerpání dotací velké škále podnikatelů v cestovním ruchu. Ve zkoumaném souboru 38 schválených projektů by tak v novém období bylo podpořeno pouhých 14.

Na základě provedené analýzy lze konstatovat, že podpora rozvoje venkova z Programu rozvoje venkova v období 2007 – 2013 byla realizována z 50 %, nicméně je třeba si uvědomit nezařazení celkem 28 projektů do hodnocení z důvodu nedohledatelnosti bližších informací, což může značně zkreslovat zjištěné výsledky a jeví se tak jako zásadní problém při analýze. SZIF udává k projektům pouze výběrové kolo, v kterém byl projekt schválen, výši dotace a žadatele s krajem zamýšlené realizace, což je pro potřeby těchto analýz nedostačující. Jednotlivé další dohledávání je nejen pracné, ale především ve velkém množství případů nevede k žádaným informacím. Vedení detailnější databáze a lepší sledování vývoje různých forem cestovního ruchu by navíc

mohlo být využito při dalších pracích mapujících např. právě vývoj jednotlivých kategorií turismu (poptávka, nabídka, HUZ, finanční stránka) a na základě takových informací pak sestavit lépe odpovídající strategické dokumenty.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Knižní zdroje

BINEK J. A KOL.. *Venkovský prostor a jeho oživení*. 1. vydání: Brno, Nakladatelství Georgetown, 2007, 140 s., ISBN 80-251-19-5

ČECH, Jiří. *Malá encyklopedie cestovního ruchu: vybrané pojmy v češtině a angličtině, definice, zkratky*. 1. vyd. Praha: Idea servis, 1998, 130 s. ISBN 80-85970-19-8.

HAVEL, P. *Venkovská turistika a agroturistika: alternativní zdroj obživy pro zemědělce a podnikatele na venkově*. Vyd. 1. Klatovy: Úhlava, 2008, 83 s. ISBN 978-80-903851-5-3.

HRABÁNKOVÁ, M. *Strukturální fondy: příprava na využívání strukturálních fondů Evropské unie v zemědělství ČR*. Vyd. 1. V Praze: Institut výchovy a vzdělávání Ministerstva zemědělství ČR, 1999, 52 s. ISBN 80-7105-182-9.

JANOTOVÁ, M. *Venkovský cestovní ruch: příležitost pro nové podnikání*. Vyd. 1. Klatovy: Úhlava, 2011, 140 s. ISBN 978-80-903851-7-7.

KOLEKTIV AUTORŮ VŠE. *Venkovský cestovní ruch, jeho specifika a podmínky pro rozvoj*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2007, 123 s. ISBN 978-80-245-1159-7.

KOTÍKOVÁ, Halina. *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu: nové produkty z hlediska motivace účastníků cestovního ruchu, nové trendy v nabídce turismu pro specifické skupiny, názorné příklady ze zahraničí i z České republiky*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2013, 207 s. ISBN 9788024746036.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *PRAVIDLA, kterými se stanovují MORAVEC, Ivo. Venkovská turistika v Rakousku, České republice a Francii: koncept, aktivity a vzdělávání*. Vyd. 1. České Budějovice: Centrum pro komunitní práci, 2007, 69 s., [6] s. barev. obr. příl. ISBN 978-80-86902-50-0.

PÁSKOVÁ, M., ZELENKA J., *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2002, 448 s

PÁSKOVÁ, M., *Udržitelnost cestovního ruchu*. 3. vyd., přeprac. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014, 335 s. ISBN 978-80-7435-329-1

Pravidla, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova ČR na období 2007-2013: opatření III.1.3, 17. kolo. Praha: Ministerstvo zemědělství, [2012], 64 s. ISBN 978-80-7434-067-3.

SHARPLEY, Richard and Julia. *Rural tourism: an introduction.* 1st ed. London: International Thomson Business Press, 1997, ISBN 978-041-5140-102.

SOUČKOVÁ, H., *Strukturální fondy ve vazbě na agroenvironmentální programy.* Mělník: Vyšší odborná škola zahradnická a Střední zahradnická škola ve spolupráci s nakl. Rebo, 2012, 103 s. ISBN 978-80-87610-01-5.

SVOBODOVÁ, H., KONEČNÝ, O., BINEK, J., GALVASOVÁ, I., CHABIČOVSKÁ, HOLEČEK, K., VĚŽNÍK, J., A., HYNEK, A., *Synergie ve venkovském prostoru, 1. vydání,* Brno, GaREP., 2011, 114 s., ISBN 978-80-904308-8-4

VYSTOUPIL, J., ŠAUER M., *Geografie cestovního ruchu České republiky (Distanční opora pro kombinované studium).* Vyd. 1. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, ISBN 978-807-3803-407

Elektronické zdroje

EUROPA.EU, (2012). Přehledy právních předpisů EU: Zemědělství, [online]. [cit. 2015-05-22]. Poslední aktualizace: 05. 01. 2012, Dostupné z: http://europa.eu/legislation_summaries/agriculture/general_framework/160032_cs.htm

EVROPSKÉ STRUKTURÁLNÍ A INVESTIČNÍ FONDY [online]. 2015 [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: www.strukturalni-fondy.cz

František Mořic Nágl se vrátil. *Holocaust.cz* [online]. [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: http://www2.holocaust.cz/cz/resources/ros_chodes/2002/06/nagl

H.C. HSU, Cathy a William C GARTNER. *The Routledge Handbook of Tourism Research* [online]. 472 s. [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?hl=cs&id=TpCKgTUUTOIC&dq=Hunziker+a+Krapf+%281942%29&q=1942#v=snippet&q=1942&f=false>

Charakteristika a význam cestovního ruchu v Česku. *Czech Tourism: 20 let s vámi* [online]. 2015 [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: <http://old.czechtourism.cz/didakticke-podklady/1-charakteristika-a-vyznam-cestovniho-ruchu-v-cesku/>

Charakteristika navržených variant vymezení venkova. *ROZVOJ VENKOVA V KRAJI VYSOČINA V LETECH 2000 AŽ 2006* [online]. Jihlava: ČSÚ Jihlava, 2008, s. 11 - 26 [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: https://www.czso.cz/documents/10180/20533626/kap_2.pdf/77dbb3c7-f440-424e-bb19-78b028e89f30?version=1.0

INTEGROVANÝ OPERAČNÍ PROGRAM (IOP). *MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR* [online]. [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: [http://www.mmr.cz/cs/Evropska-unie/Strukturalni-fondy/Programovaci-obdobi-2007-2013/Programy-Dotace/Programy-pro-mistni-samospravu/Integrovaný-operacni-program-\(IOP\)](http://www.mmr.cz/cs/Evropska-unie/Strukturalni-fondy/Programovaci-obdobi-2007-2013/Programy-Dotace/Programy-pro-mistni-samospravu/Integrovaný-operacni-program-(IOP))

KOLEKTIV KONSORCIA SPROR PLUS. *CESTOVNÍ RUCH A UDRŽITELNÝ ROZVOJ: Odborná školení a vzdělávání pracovníků územní veřejné zprávy pro oblast cestovního ruchu* [online]. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2007 [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: http://www.mmr.cz/getmedia/b973337b-cccc-42a3-9d19-2b23356dcff2/GetFile15_1.pdf

Kraj Vysočina: Kulturní a přírodní dědictví [online]. 2011 [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: <http://www.dedictvivysociny.cz/>

KRAJSKÝ ÚŘAD VYSOČINA; VYSOČINA TOURISM; MUNI. *Strategie rozvoje cestovního ruchu v kraji Vysočina na období 2008 – 2013* [online]. 2008 [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: http://www.vysocinatourism.cz/files/prilohy/strategie_m.pdf
KUNC, Josef, Martin ŠAUER a Jiří VYSTOUPIL. *Analýza cestovního ruchu v kraji Vysočina* [online]. 2006, 33 s. [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: http://extranet.kr-vysocina.cz/download/orr/cest_ruch/Analyza_cestovniho_ruchu_v_kraji_Vysocina.pdf

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR [online]. [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *INTEGROVANÝ OPERAČNÍ PROGRAM pro období 2007 - 2013* [online]. Praha, 2007 [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/5d34862c-7e73-4f96-93fe->

e05240ced2b7/Programovy-dokument-ke-stazeni_5d34862c-7e73-4f96-93fe-e05240ced2b7

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *PROGRAM ROZVOJE VENKOVA NA OBDOBÍ 2014-2020: VERZE SCHVÁLENÁ VLÁDOU ČR DNE 9. 7. 2014* [online]. 2014 [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/323384/PRV_do_vlady.pdf

MLÝN TŘEŠTICE [online]. 2015 [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: <http://www.mlyn-trestice.cz/>

Mlýn v Třešticích. *Blanka Lednická - rodopisné stránky* [online]. [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: http://rodokmen.nase-koreny.cz/vesnice/jihlavsko/mlyny/mlyn_trestice.htm

OECD (1994). *Tourism Strategies and Rural Development*, Paris, [online]. [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: <http://www.oecd.org/industry/tourism/2755218.pdf>

PROFIL KRAJE VYSOČINA: listopad 2013 [online]. Krajský úřad Kraje Vysočina, 2013 [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: http://www.kr-vysocina.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=450008&id_dokumenty=4054823

PROFIL KRAJE VYSOČINA: prosinec 2014 [online]. Krajský úřad Kraje Vysočina, 2013 [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: http://www.kr-vysocina.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=450008&id_dokumenty=4064958

Program rozvoje venkova 2014 – 2020. *EUROPROJECT: DOTACE* [online]. 2011 [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: <http://www.europroject.cz/program-rozvoje-venkova-2014-2020/>

Program rozvoje venkova v období 2014 - 2020 [online]. In: . [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: <http://www.spov.org/data/files/sekac---rozvoj-venkova-v-obdobi-2014---2020-uprava14130.pdf>

Rozvoj venkova 2014–2020. *Zemědělství a rozvoj venkova* [online]. [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020/index_cs.htm

RUX, Jaromír, Eva JANOUŠKOVÁ, Ivica LINDEROVÁ a František SMRČKA. *ANALÝZA POTENCIÁLU CESTOVNÍHO RUCHU V KRAJI VYSOČINA A MÍRA JEHO VYUŽITÍ* [online]. 2014, 43 s. [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: http://www.kr-vysocina.cz/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=450008&id_dokumenty=4062758

SZIF. *PROGRAM ROZVOJE VENKOVA ČESKÉ REPUBLIKY NA OBDOBÍ 2007 – 2013* [online]. Praha, 2013 [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: http://www.szif.cz/cs/CmDocument?rid=%2Fapa_anon%2Fcs%2Fdokumenty_ke_stazeni%2Fefafd%2F1393415127062.pdf

TOP 5 nejnavštěvovanějších cílů v Kraji Vysočina v roce 2012 (08.09.2013): (tis. návštěvníků). *Vysočina Tourism: příspěvková organizace* [online]. 2008 [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: http://www.vysocinatourism.cz/index.php?akce=clanek&id_clanek=395

Ukazatele v regionálním členění. *ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD: Databáze regionálních účtů* [online]. 2015 [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: <http://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocnkavyber.volba?>

UNESCO. *Kraj Vysočina: oficiální internetové stránky kraje Vysočina* [online]. 2013 [cit. 2015-05-20]. Dostupné z: <http://www.kr-vysocina.cz/unesco/ds-300233>

Vařejkův dvůr: Příroda - Tradice - Životní styl [online]. 2011 [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: <http://varejkuvdvur.webnode.cz/>

VISIT TŘEBÍČ: MĚSTO S HISTORIÍ [online]. 2011 [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: <http://www.visittrebic.eu/>

VÍTEJTE NA VYSOČINĚ: Turistický průvodce [online]. [cit. 2015-05-22]. Dostupné z: <http://www.region-vysocina.cz/>

VÝROČNÍ ZPRÁVA O IMPLEMENTACI PROGRAMU ROZVOJE VENKOVA ČR 2007 - 2013 ZA ROK 2013 [online]. MZE ČR, [2014] [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/333312/VZ_2013.pdf

Vysočina - turistická oblast. *RIS: Regionální Informační Servis* [online]. 2014 [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/kraj-vysocina/regionalni-informace/o-kraji/vysocina-turisticky-region/vysocina-turisticka-oblast/>

Vysočina - turistický region: Zelené srdce České republiky, rozsáhlé lesy, malebná krajina. *RIS: Regionální Informační Servis* [online]. 2014 [cit. 2015-05-21]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/kraj-vysocina/regionalni-informace/o-kraji/vysocina-turisticky-region/>

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Administrativní členění kraje Vysočina (czso.cz)

Obrázek 2: Vymezení venkova v kraji Vysočina dle VI. kritéria (czso.cz)

Obrázek 3: Přehled projektů podporujících VCR v kraji Vysočina (vlastní zpracování)

Graf 1: Roztřídění projektů dle předmětu (vlastní zpracování)

Graf 2: Realizace projektů dle okresu (vlastní zpracování)

Graf 3: Výše dotace dle okresu (vlastní zpracování)

Graf 4: Rozdělení projektů dle typu příjemce (vlastní zpracování)

Graf 5: Rozdělení projektů dle předmětu (vlastní zpracování)

Graf 6: Poměr vyhovujících a nevyhovujících projektů v souboru - venkovský cestovní ruch (vlastní zpracování)

Graf 7: Výše dotací v jednotlivých fázích vymezení (vlastní zpracování)

Graf 8: Srovnání projektů rozvíjejících VCR s celým souborem (vlastní zpracování)

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Silné a slabé stránky kraje Vysočina (PRV, 2013)

Tabulka 2: Příležitosti a hrozby kraje Vysočina (PRV, 2013)

Tabulka 3: Přehled projektů a výdajů v rámci opatření III.1.3 Podpora cestovního ruchu (Výroční zpráva PRV ČR za rok 2013)

Tabulka 4: Silné a slabé stránky pro rozvoj CR v kraji Vysočina (Strategie rozvoje cestovního ruchu v kraji Vysočina na období 2008 – 2013)

Tabulka 5: HUZ ve vybraných krajích ČR k 31.12.2012 (vlastní zpracování dle: Kapacita hromadných ubytovacích zařízení v krajích ČR - časové řady. ČSÚ Praha 2013)

Tabulka 6: HUZ ve vybraných krajích ČR k 31.12.2013 (vlastní zpracování dle: Kapacita hromadných ubytovacích zařízení v krajích ČR - časové řady. ČSÚ Praha 2014)

Tabulka 7: HUZ v okresech kraje Vysočina k 31.12.2012 (vlastní zpracování dle: Kapacity hromadných ubytovacích zařízení - časová řada. VDB ČSÚ Praha, 2013)

Tabulka 8: HUZ v okresech kraje Vysočina k 31.12.2013 (vlastní zpracování dle: Kapacity hromadných ubytovacích zařízení - časová řada. VDB ČSÚ Praha, 2013)

Tabulka 9: Hosté v HUZ ve vybraných krajích ČR v roce 2013 (Vlastní zpracování dle Cestovní ruch – časové řady. ČSÚ Praha, 2014)

Tabulka 10: Silné a slabé stránky pro potenciál rozvoje venkovského CR v kraji Vysočina (Strategie rozvoje cestovního ruchu v kraji vysočina na období 2008 - 2013)

Tabulka 11: Příležitosti a hrozby potenciálu rozvoje venkovského CR v kraji Vysočina (Strategie rozvoje venkovského cestovního ruchu v kraji vysočina na období 2008 - 2013)

Tabulka 12: Alokace finančních zdrojů v jednotlivých kolech výběru (vlastní zpracování)

Tabulka 13: Zastoupení různých kategorií ubytování (vlastní zpracování)

Tabulka 14: Počet projektů připadající na počet splněných kritérií (vlastní zpracování)

Tabulka 15: Počet projektů a výše dotace v různých kategoriích projektů (vlastní zpracování)

SEZNAM PŘÍLOH

1.) Seznam vybraných 38 projektů podporujících venkovský turismus v rámci PRV 2007 - 2013

Název projektu	Název Příjemce	okres	Financování	Typ projektu
Poznávací stezka okolo Lhotky	Petr Novák	Jihlava	101 880	Stezka
Čtrnáct zastavení s Jakubem Demlem	Komunitní škola Tasov, o.s.	Žďár nad Sázavou	771 180	Stezka
Přestavba části objektu č.p. 44 KÚ Čáslavice na malokapacitní ubytovací zařízení	Lubomír Lampíř	Třebíč	5 104 665	Ubytování
Novostavba jízdárny pro koně	Zdeněk Hrnčíř	Pelhřimov	1 143 293	Sportovní zařízení a půjčovny
Výstavba ubytovací kapacity pro agroturistiku	Jakub Pípal	Pelhřimov	4 377 213	Ubytování
Rekonstrukce objektu č.p. 32, Třeštice	Abraham Hofhanzl	Jihlava	5 899 988	Ubytování
UBYTOVÁNÍ BOHUSLAVICE	Vlasta Kovářová	Jihlava	5 899 988	Ubytování
Jízdárna - Bohuslavice	EKOSPORT, s.r.o.	Jihlava	1 199 994	Sportovní zařízení a půjčovny
Zřízení půjčovny sportovních balónů pro sportovní vyžití v areálu Radešín	Balónový zámek s.r.o.	Žďár nad Sázavou	619 769	Sportovní zařízení a půjčovny
Stavební úpravy a přístavba hosp. objektů pro zřízení ubytovacího zařízení	Bohuslav Dočkal	Havlíčkův Brod	4 324 200	Ubytování
Stavební úpravy mlýnu pro zřízení ubytovacího zařízení - 2.část	Bohuslav Dočkal	Havlíčkův Brod	3 203 000	Ubytování
Stavební úpravy v bývalém seníku vestavba ubytovacího a stravovacího	PETR HAWERLAND	Havlíčkův Brod	5 463 163	Ubytování

zařízení				
Ubytovna s hippostanicí v obci Horní Heřmanice č.p. 1	Renata Jandová/Filipová	Třebíč	3 191 670	Ubytování
Stavební úpravy hospodářského objektu u domu čp. 87 Klokočov na ubytovací zařízení	Středisko očkování a cestovního lékařství s.r.o.	Havlíčkův Brod	4 685 400	Ubytování
Stavební úpravy a změna užívání rodinného domu na penzion	Miroslav Totušek	Žďár nad Sázavou	1 350 000	Ubytování
Biopenzion Ctiboř	Jiří Habermann	Pelhřimov	1 129 800	Ubytování
Obnova penzionu	Karel Prokš	Jihlava	6 000 000	Ubytování
Přestavba zemědělské usedlosti na penzion	IKOLA s.r.o.	Jihlava	5 999 994	Ubytování
Rekonstrukce bývalého zemědělského objektu a restaurace v Nových Syrovicích na Pension	EuroDejv s.r.o.	Žďár nad Sázavou	5 000 000	Ubytování
Penzion U Pelejevých/Penzion na Pazderně	Volší s.r.o.	Jihlava	2 625 589	Ubytování
"U Suchánků"	DANIEL BEČICA	Pelhřimov	5 976 000	Ubytování
Rekonstrukce-rozšíření penzionu	Karel Prokš	Jihlava	5 998 200	Ubytování
Objekt pro agroturistiku v obci Pohled	Lukáš Krejčí	Havlíčkův Brod	2 996 707	Ubytování
Malokapacitní ubytovací zařízení Heřmanov	JANA NOVOTNÁ	Žďár nad Sázavou	2 539 800	Ubytování
Rodinné relaxační centrum Tříletý mlýn	JAROSLAVA WOLFOVÁ	Třebíč	4 499 280	Ubytování
Objekt pro agroturistiku v obci Valeč	PAVEL KREJČÍ	Třebíč	5 986 198	Ubytování
"U Suchánků" - etapa 2	DANIEL BEČICA	Pelhřimov	3 149 100	Ubytování
Penzion U Bambuchů Libice nad Doubravou	JOHANA BAMBUCHOVÁ	Havlíčkův Brod	1 766 577	Ubytování

Výstavba ubytovacího zařízení se sportovním zázemím	LUDMILA MRŇOVÁ	Třebíč	3 150 000	Ubytování
Agropenzion Meziboří	LIBOR VAŘEJKA	Žďár nad Sázavou	4 788 474	Ubytování
Penzion Hluboké	MIROSLAV KOPULETÝ	Třebíč	4 499 846	Ubytování
Penzion KALIMETA	Kalimeta s.r.o.	Třebíč	4 455 000	Ubytování
Penzion Popelka - I. etapa	M-POPELKA s.r.o.	Třebíč	4 747 200	Ubytování
Ubytovací zařízení Proseč pod Křemešníkem - stavební úpravy čp. 4	ZDENĚK HRNČÍŘ	Pelhřimov	1 122 750	Ubytování
Pohoda Nárameč, malokapacitní ubytování	DANIELA VRBOVÁ	Třebíč	5 798 840	Ubytování
Rekonstrukce stavení na Penzion Výčapy č.p. 72	MARIE HORNÍKOVÁ	Třebíč	3 190 100	Ubytování
Kompletní rek., moder. a vybavení penzionu Líšenský Dvůr	Líšenský Dvůr s.r.o.	Žďár nad Sázavou	1 194 000	Ubytování
Přestavba kravínů na jezdecký klub s ubytováním.	JK Blatiny, s.r.o.	Žďár nad Sázavou	4 990 000	Sportovní zařízení a půjčovny

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

HUZ – hromadná ubytovací zařízení

PRV – Program rozvoje venkova

JMK – Jihomoravský kraj

CHKO – Chráněná krajinná oblast

CR – Cestovní ruch

VCR – venkovský cestovní ruch

EAFRD - Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova

FO/PO Fyzická/právnícká osoba

MMR ČR - Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky

MZE ČR - Ministerstvo zemědělství České republiky

SZIF - Státní zemědělský intervenční fond

IOP - Integrovaný operační program

ROP – regionální operační program